

NAŠA LUČ

januar 1998, letnik 47, številka 1

436676

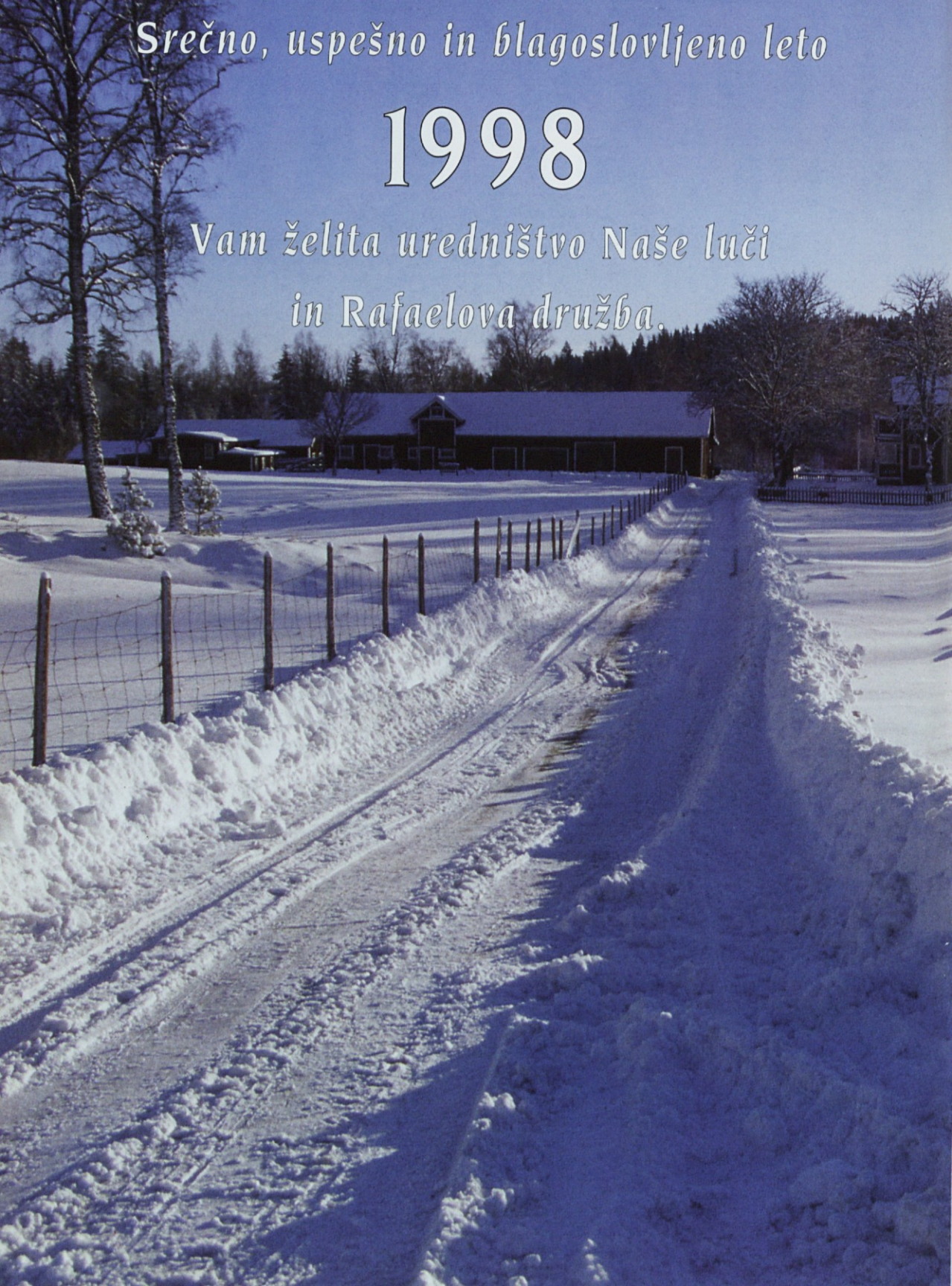

mesečnik za Slovence na tujem

Srečno, uspešno in blagoslovljeno leto

1998

*Vam želita uredništvo Naše luči
in Rafaelova družba.*

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik:

DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95.

Glavni urednik:

Janez Pucelj, Oberhausen, Nemčija

Odgovorni urednik:

Ljubo Bekš, Ljubljana

Uredništvo:

Naša luč

Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana

tel.: 061/133-20-75

faks: 061/126-23-02

Uprava:

Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana,

tel. 061/313 241

NAROČNINA

(v valuti zadevne države):

Slovenija	2.500 SIT
Avstrija	240 ATS
Anglija	12 GBP
Belgija	720 BEC
Francija	120 FRF
Italija	34.000 ITL
Nizozemska	40 NLG
Nemčija	35 DEM
Švica	29 CHF
Švedska	150 SEK
Avstralija	28 AUD
Kanada	25 CAD
ZDA	22 USD

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali pa direktno na upravo. Tolarski žiro račun:

50101 - 603 - 401025, DRUŽINA, d.o.o.,

s pripisom za Našo luč,

devizni račun: Nova Ljubljanska banka d.d.,

50100-620-133 900-27620-118911/5.

Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-147/94 z dne 23. 2. 1994 šteje Naša luč med proizvode, za katere se plačuje 5% prometni davek.

Oblikovanje: TRAJANUS, d.o.o., Kranj

Tisk: Tiskarna SCHWARZ, d.o.o.

Prva str. ovitka: J. Rihar: Koledniki

Druga str. ovitka: Z. Podvinski: Pot v snegu

Tretja str. ovitka: P. M. Šef: Slovenci v Sarajevu

Četrta str. ovitka: F. Laš: Kozolec

V Božjem imenu

Leto je naokrog. Staro bo obtičalo v spominih, novo vzbuja upanje.

Pozunanjenemu človeku daje v adventu ton nakupovalna mrzlica. Kljub zatrevanju, da ljudje nimajo več toliko denarja, ta tradicija ne zamira.

Kakorkoli že svet blaži svojo nepotešenost, kristjani smo se v adventu skušali pozorno zazreti v skrivnost Božjega rojstva. Božični dan nam pove: Odrešenik je med nami.

Odrešenik - živi Bog in človek - vedno Prihajajoči, ki nas ne bo zapustil same v zadregah vseh časov. To si obetamo tudi za leto, ki se je razprostrlo pred nami kot naše sedanje upanje in možnost našega prijateljstva z Bogom. To prinaša blagoslov.

Amen. Naj bo torej vse "V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha!"

Seveda nas zanima, kakšno veselje in preizkušnje prinaša novo leto. Ne znamo vsega izbrati le v lastno dobro, ne moremo se ogniti hudemu. Marsikaj pa pomagamo soustvariti. Nobeno lepo doživetje ne pride samo po sebi. Ali je skrbno pripravljeno in smo zanj garali, ali je darovano iz dobrote: božje ali tudi človeške.

Veliko dela nas čaka in vabi, naj zavihamo rokave. Na župnijah, kjer se povežemo kot Slovenci in kristjani, je veliko načrtov in potreb, ki ne bodo šle v klasje, če se farani ne bodo strnili okoli svojega duhovnika in drugih župnijskih članov. Nihče ne more nadomestiti tvojega dela, tvoje pripravljenosti, kar lahko narediš za skupno dobro.

Vabi nas domača Cerkev. Slovenski škofje vabijo vse kristjane doma in po svetu k slovenski sinodi. Vsi naj bi se zavzeli in ovrednotili svoje življenje ter življenje cerkvene in narodne skupnosti. Zato poziv: Izberi življenje!

Nismo zaprti vase, naše vezi so široke. V vsaki skupnosti, pri vsaki maši, ki jo obhaja izseljenska skupnost slovenskih vernikov, smo dejansko združeni med seboj in vsa domača Cerkev z nami in mi z njo.

Tudi Naša luč je znamenje te vezi. Vsak mesec prisveta v mnoge domove po vsej Evropi in po svetu ter nas povezuje med seboj in z domovino. Naj se na tem mestu iz uredništva zahvalimo vsem, ki ste nas podpirali v preteklem letu in nam ob prehodu v naslednje tako zvesto poravnate naročnino. Razveselimo se toliko bolj, če nam pripišete spodbudno besedo, da vam je revija vsak mesec kot prijeten obisk od doma. Želimo si, da bi jo bralci pomagali ustvarjati in še naprej razširjati med rojaki. Obenem pa se priporočamo, da nam jo pomagata ohranjati z naročnino in darovi. Že nekaj časa imamo poseben "sklad Naše luči", kamor lahko nakazujete podporo. Tudi Naša luč občuti sedanje ekonomske težave, vendar smo polni zaupanja, da mnogi bralci čutite odgovornost do nje in nam jo boste pomagali ohraniti še naprej.

Hvaležni smo Vam. Vsem Vam, Vašim družinam, sorodnikom in prijateljem, voščimo blagoslovljeno in srečno novo leto.

Janez Pucelj, gl. urednik

Dr. Jožef Bernik, predsedniški kandidat SKD in SDS
na zadnjih volitvah v Sloveniji

"Za slovenskega katoličana je delovanje v javnem življenju nujno potrebno - samo tako bomo imeli boljšo družbo."

**Za začetek vas prosim za kratko predstavitev;
odkod izhajate vi in vaš rod?**

Rojen sem v Škofji Loki, na Puštalu 12. V Škofji Loki sem hodil v šolo, potem pa nadaljeval s klasično gimnazijo v Mariboru, ki sem jo končal leta 1943 v Ljubljani.

Kdaj in kako ste se odločili za pot v tujino?

To je bilo razmeroma preprosto, kajti med vojno sem bil v Ljubljani, torej na drugi strani meje, med nacistično Nemčijo in fašistično Italijo, ta je potekala blizu restavracije Žibert na Celovski cesti. Avgusta 1941 sem z Gorenjske zbežal v Ljubljano, ker me je gestapo zasledoval, ker sem nosil pošto za slovenske pregnance v Srbiji in na Štajerskem. To je bil čas, ko se je začela revolucija, v kateri se seveda nisem mogel angažirati, ker nikoli nisem bil na komunistični strani. Bil sem na strani protikomunistov, čeprav se nisem posebej izpostavljal. Takrat sem delal pri Slovencu, ki je takrat izhajal kot eden od katoliških dnevnikov. Decembra 1944 sem bil regrutiran k domobrancem. V Kranju sem kratek čas delal kot uradnik v pisarni propagandnega oddelka brez orožja in uniforme. Februarja naslednjega leta pa me je gestapo aretiral in me zaprl v Ljubljani, kjer sem ostal do konca vojne. Po koncu vojne sem kaj kmalu ugotovil, kaj se pripravlja v Sloveniji, zato sem šel na Koroško, od tam ilegalno čez Dolomite v Italijo, kjer sem študiral pravo. Z drugimi slovenskimi študenti sem pozneje prišel v Rim, kjer smo imeli organizacijo Slovenski akademiki v tujini. Prav s pomočjo te organizacije smo dobili prosta mesta za slovenske študente po raznih evropskih mestih. Najbolj naklonjena nam je bila Španija, ker so katoliški študentje delovali prek organizacije Pax Romana. Bili so pripravljeni sprejeti čez 150 begunskih študentov in Slovenci smo od tega dobili 25 prostih mest. Med njimi (v Zaragozi) sva bila skupaj s sedanjo ženo, ki je tam študirala medicino.

Po nekaj letih bivanja v Španiji sem odšel v ZDA, kjer sem moral zaradi drugačnega sistema po končani ekonomiji vnovič začeti s pravom. Kasneje sem se še

specializiral v mednarodnem poslovnem pravu. V tem času je tudi moja zaročenka prišla v ZDA in sva se tam tudi poročila.

**Ste eden izmed tistih Slovencev, ki jim je v tujini
uspelo vnovčiti svoje znanje in pridnost. Kako vam je
to uspelo?**

Vse znanje sem dobil zunaj, čeprav se moram zahvaliti Katoliški akciji, katere član sem bil, da mi je dala smisel za organiziranje, in sicer od ideje do njene izpeljave. Da sem lahko doštudiral, sem moral poprijeti za vsako, tudi fizično težko delo. Pozneje sem se zaposlil v veliki farmacevtski družbi ABBOTT LABORATORIES v Chicagu, kjer sem najprej delal kot mednarodni pravnik, z leti pa sem napredoval do predstojnika pravnega oddelka za vse mednarodne posle. Bil sem zadolžen za vse pravne zadeve družbe po vsem svetu, torej tudi zunaj ZDA. Pri tej družbi sem delal do leta 1989, ko sem se upokojil.

Vsak tujec mora vložiti veliko truda, da se uveljavi, s pridnostjo, vztrajnostjo in poštenostjo pa se to da narediti in meni je uspelo.

**Slovenski javnosti v domovini ste bili dolgo dokaj
nepoznani. Kdaj ste se prvič dejavneje vključili v
slovenski politični prostor?**

Že po svoji službeni dolžnosti sem moral veliko potovati po vsem svetu, tako tudi v tedanjo Jugoslavijo. Vendar nikoli nisem mogel razvijati kake politične dejavnosti. Sem le opazoval, kaj vse se v Sloveniji dogaja in ta svoja spoznanja in osebne poglede prenašal ljudem, ki so se zanimali za stanje in razvoj v Sloveniji. Dejavnije sem stopil v "slovenski politični prostor" leta 1989, ko sem se upokojil in imel več prostega časa. Sodeloval sem v pripravah za svetovni slovenski kongres in bil izvoljen za podpredsednika. Leta 1990 in 1991 sem se trudil, da bi tudi na Slovenskem ustanovili časopis, ki bi pokrival katoliško misleče ljudi in bi povezoval ves slovenski demokratični prostor. Uvidel sem, da mediji v domovini ostajajo na starih bregovih (privrženi starim silam), zato sem v ta projekt vložil kar nekaj svojega denarja in k temu povabil tudi svoje prijatelje. Leta 1994 sem bil na Dunaju izvoljen za predsednika Svetovnega slovenskega kongresa. Takrat sem spoznal in sodeloval z veliko vplivnimi ljudmi. Že leta 1991 sem spoznal veliko mlajših politikov, ki so bili dejavni zlasti v Demosu. Lojze Peterle, tedanji predsednik prve demokratične vlade, in dr. Pleskovič, ki je bil v Demosovi vladi zadolžen za gospodarske zadeve, sta me povabila k dejavnejšemu sodelovanju. Takrat sem doživel kar nekaj razočaranja, saj so nas izseljence mnogi gledali bolj postrani, kot da smo prišli sem samo zato, da bi od tega imeli kakšne koristi. Dejansko pa smo delovali povsem zastonj, sami smo si plačevali stroške bivanja, potovanja... Bil je čas začetka razprav o lastninjenju in mnogi so pri tem dejansko pokazali svoje prave barve - nagrabiti si čim več premoženja. Spoznal sem, da to ni samo boj za oblast, ampak tudi velik boj za premoženje.

Na zadnjih predsedniških volitvah ste bili skupni predsedniški kandidat SKD in SDS. Zakaj ste se odločili, da kandidirate za predsednika države?

Osebno nisem imel političnih ambicij. Vedel sem, da to lahko opravljajo drugi ljudje, jaz sem bil bolj poslovnež. Kljub temu pa sem v sebi čutil neko nujno, da moramo v Sloveniji nekaj narediti, da se bodo stvari začele spreminjati v bolj pozitivno in demokratično smer. Za to misel sem se stalno zavzemal, tudi kot predsednik Svetovnega slovenskega kongresa. Javno sem se vedno oglašal, kadar je bilo treba opozoriti na določene stvari, pokazati na očitne nepravilnosti, ki so se dogajale v domovini. Prav to pa so mi nekateri zelo zamerili in zgodilo se je, da je tako imenovani levi del kongresa demonstrativno zapustili našo organizacijo. Pomladne stranke so najprej poskušale poiskati skupnega predsedniškega kandidata. Sam sem bil povabljen v njihov krog in na povabilo sem jim dejal, da sem sam pripravljen vstopiti v volilno tekmo le, če res ne bodo dobili drugega kandidata. Očitno ni imel nihče te korajže, zato sem si rekel, da bom to nalogo prevzel pod pogojem, da me podpreta obe pomladni stranki (SKD in SDS). Pogoj je pa še vedno bil, da ni nobenega drugega, ki bi bil pripravljen sprejeti ta izziv v imenu slovenske pomladi. Sam sem se predstavil tudi stranki SLS; ki me pa ni podprla, ampak je že drugič kandidirala dr. Janeza Podobnika.

Podprlo vas je 9,5 % slovenskih volivcev. Kako komentirate to in ali je to za vas, zlasti pa za obe pomladni stranki (SKD in SDS), uspeh ali neuspeh!

Obe stranki sta me javno podprli. Vendar pa ta podpora ni mogla biti taka, kot bi lahko bila, če bi kampanja trajala več časa (trajala je samo 3 tedne). V tem kratkem času sem moral postoriti vse, da sem v javnosti postal bolj poznan, da so Slovenci spoznali moj program in moje umeritve, ki bi me vodile kot predsednika države. V tem so bili vsi drugi protikandidati pred mano v veliki prednosti, saj je javnost že od prej poznala njihove ideje. Nekateri kandidati pa so imeli še druge prednosti, ki so se kazale zlasti v pisanju po slovenskih časopisih in z oglašanjem po drugih sredstvih obveščanja.

Osebno mislim, da je bil to dober rezultat. Nekateri so celo v svojih raziskavah predvideli, da bom dobil samo kakšen odstotek glasov, v resnici pa sem jih dobil skoraj 10. Danes od mnogih slišim, da jim je bil moj nastop všeč, da sem vnesel v slovenski prostor nekaj novega, nov način razmišljanja. Če je vse to, kar mnogi pravijo,

res, potem sem lahko še bolj zadovoljen. Obe omenjeni stranki pa se morata zdaj dobro zamisliti, analizirati rezultate, potegniti nauke za vnaprej in strniti svoje moči, da bosta še uspešnejši.

Če lahko še enkrat poudarim, osebno sem zelo zadovoljen s tem uspehom, kajti če človeka voli 100.000 volivcev, to pomeni, da toliko ljudi vsaj razmišlja o stvareh in da se morda stvari počasi v Sloveniji le začenjajo obračati na bolje.

Po nekaterih informacijah ste glede na volilne lističe, ki so prispeli iz tujine, gladko zmagali!

Ja, imam ta podatek. In tudi ti glasovi, za katere sem jim zelo hvaležen, so mi povečali skupni odstotek glasov. Pri tem pa bi rad povedal, da mnogi naši ljudje po svetu, zlasti v Kanadi, ZDA, Argentini in Avstraliji sploh niso mogli voliti. Nekateri niso dobili niti volilnih kart, drugi so jih dobili, ampak šele dan po volitvah in še bi lahko našteval. Dejstvo je, da so tu še velike težave in bo treba vložiti še veliko naporov, da bodo vsi Slovenci po svetu, državljani te države, lahko izpolnili svojo državljansko dolžnost in tudi pravico

Mnogi, tudi tisti, ki vas niso volili, so javno pohvalili vaš nastop. Po njihovih besedah ste bili uglašeni, taktni, predvsem pa jasni. Kje ste si pridobili te kreposti?

Če se to imenujejo kreposti, bi te kreposti moral danes imeti vsak pameten človek, ki živi v demokraciji. To so normalne države, ki v zahodnem svetu, še zlasti pa v ZDA nekaj veljajo in so osnovni model obnašanja. Vesel sem, da so ljudje to opazili, vsekakor pa to ni nobena moja zasluga, ampak je stvar vsakega kulturnega človeka.

Kakšen je vaš vtis po srečanjih, ki ste jih imeli z vašimi možnimi volilci?

Zborovanja smo imeli v Novem mestu, v Krškem, v Grosuplju, v Celju, Mariboru, v Škofji Loki, Vipavi in v Ljubljani. Moram reči, da so se volilci zelo dobro odzvali. Ljudje so bili vedno zelo prijazni, želeli so se pogovarjati, rokovati. Lahko rečem, da sem bil prijetno presenečen, ker so bili tako topli, neposredni in dali so čuti, da jim ni vseeno. Imel sem zelo dober občutek. Prav tega pa sem pogrešal na nekaterih radijskih postajah, kamor so v glavnem klicali samo tisti, ki so me hoteli sramotiti in diskvalificirati. To me sicer ni zmedlo, večkrat pa sem se vprašal, ali je v nas res še toliko sovraštva. Zanimivo je to, da so zelo poredko klicali

tisti, ki pripadajo istemu miselnemu krogu kot jaz sam. Človek se lahko ob tem malo zamisli.

Ali si po vašem mnenju kristjani v Sloveniji danes, ko živimo v demokratični državi, ne upamo javno izreči jasne besede?

Na to vaše vprašanje lahko odgovorim pritrdilno. Veste, to je včasih tudi vprašanje vzgoje. Cerkev je bila dolgo časa pahnjena v kot, od koder ji niso pustili javno govoriti. Zato je ta razsežnost še danes v slovenskem katoličanu. Če je človek osebno dober, to še ne pomeni, da to samo po sebi lahko nekaj spremeni v družbi. S to svojo dobroto se moraš angažirati in zadnji čas je, da ugotovimo, kako bomo slovenskega katoličana prepričali, da je delovanje v javnem življenju nujno potrebno. Samo tako lahko upamo, da bomo imeli nekoč boljšo družbo.

G. Bernik, hvala vam za tale pogovor in vaše jasne besede, ki bodo, vsaj upam tako, našim bralcem vsaj malo zbistrile pogled na razmere v deželici pod Triglavom.

G. Bernik je reden naročnik Naše luči in zatrnil mi je, da vsako novo številko z zanimanjem prebere. Hvala mu tudi za to.

Pogovarjal se je Ljubo Bekš

Z novim letom se je podražila tudi letna naročnina na Našo luč. Upamo, dragi bralci, da boste sprejeli to nam neljubo, a nujno potezo. Samo tako bomo lahko nadaljevali s poslanstvom Naše luči, ki letos vstopa v 47. leto rednega obiskovanja vaših domov. Verjamemo, da boste še naprej ostali naši zvesti bralci in naročniki.

Vse dobro v letu 1998 in hvala za zvestobo.

Uredništvo NL

NAROČNINA

(v valuti zadevne države):

Slovenija	2.500	SIT
Avstrija	240	ATS
Anglija	12	GBP
Belgija	720	BEC
Francija	120	FRF
Italija	34.000	ITL
Nizozemska	40	NLG
Nemčija	35	DEM
Švica	29	CHF
Švedska	150	SEK
Avstralija	28	AUD
Kanada	25	CAD
ZDA	22	USD

Novoletne sanje

Tomaževa nečakinja Sanja je božične in novoletne praznike preživela pri stricu. Doma niso nasprotovali, ko se je odzvala stričevemu povabilu. Morda so si starši na skrivaj celo nekoliko oddahnili. Petnajstletno dekle je s svojimi razpoloženji, ki so se gibala med pristrčno neposrednostjo in odmaknjeno zasanjanostjo, prinašalo v Tomažev in Pavlin vsakdanjik mladosten utrip. Ko je včasih zasanjano gledala skozi okno nekam v daljavo, si je Pavla rekla: "Saj je takšna kot Tomaž. Sanja pri belem dnevu." Toda že naslednji hip je bila povsem drugačna. Vrtela se je okrog nje v kuhinji in jo neprestano nekaj spraševala, ji dopovedovala, pripovedovala o šoli, o domačih, tako da Pavla skoraj ni mogla do besede.

Izza kuhinjskega pulta je v sobotnem popoldnevu pogledovala v dnevno sobo. Sanja je bila ob oknu. Spet se je zagledala nekam v daljavo, v zasneženo pokrajino zunaj. Tomaž pa je tako kot ponavadi čemel pri mizi, nagnjen nad knjigo. Kadar je bral, je bil tako in tako za vse slep in gluhi. Sanja. Pavla je bila njena krstna botra. Takrat, ko so jo krščevali, je mati vztrajala, da naj bo Sanja. Kasneje ji je povedala, da hoče imeti Sanjo zato, ker ji pomeni učlovečenje njenih sanj, njenega hrepenja po nežnosti in ljubezni. Ker pa ni bilo nobenega svetnika s tem imenom, je župnik dodal še Aleksandro (Sašo). Zdelo se mu je namreč, da je to ime še najbližje Sanji. Petnajst let je že od takrat. Kako hitro je vse minilo.

Sanja se je odmaknila od okna in sedla na stol nasproti Tomažu. Molče ga je gledala, dokler ni vprašujoče dvignil pogleda. "Si hotela kaj vprašati," ji je prikimal. "Koliko knjig si že prebral v življenju?" ga je živahno pogledala. "Koliko? Hmm. Pravzaprav jih nisem štel. Niti približno ne bi vedel, koliko jih je bilo. To je tako, kot če bi me vprašala, koliko ljudi sem srečal v teh mojih šestdesetih letih. Veliko in malo hkrati. Veliko jih je šlo mimo. Za hip. In že jih ni bilo več. Morda to sploh niso bila srečanja. Veš, Sanja, srečanje je sestavljeno iz dveh besed." "Kako to misliš, stric?" "Da, iz dveh besed. Iz SREČA (N) JE. Na črko N v sredini pozabi. Ni potrebna. Srečanje potem pomeni: SREČA JE biti z nekom. SREČA JE nekoga čutiti ob sebi. SREČA JE pogovarjati se s človekom, ki te sliši in poslušša. SREČA JE - in to posebne vrste - srečati se s seboj. To pomeni srečati svoj smisel, svoje bistvo, srečati tistega, ki nas nosi, ki

neprestano bdi nad menoj. Doživeti, da me ta posebna sreča vsega preplavlja. Vse to in še mnogo več pomeni sreča(n)je. Nekaj podobnega je tudi z branjem knjig. Ni bilo veliko knjig v mojem življenju, s katerimi sem se srečal, ki so me osrečile. So pa bile nekatere, ob katerih sem kar obstal in nisem mogel naprej. Kot topla prijateljeva dlan so, ki je ne moreš izpustiti. Čutiš, da se življenje iz knjige preliva vate in tvoje življenje v knjigo. In se ne moreš odtrgati. In knjigo potem nosiš s seboj. Spremlja te kot nekdo, ki ga imaš rad in ki te ima rad. Takih ljudi ni veliko v življenju. In tudi takšnih knjig ni veliko. Prav je tako. V resnici je v človekovem srcu prostora le za enega človeka. Morda tudi le za eno knjigo. Posebno srečo občutiš, če tvoje srce in tvojo dušo popolnoma in nedeljivo preplavlja eno samo večno trajajoče srečanje s tistim, enim edinim človekom in s tisto eno edino knjigo. Si že doživela kaj takega? Si me razumela?" je Tomaž pogledal nečakinjo, ki je spet zasanjano gledala skozi okno. "Mislim, da si to zelo želim," je prikimala stricu.

Nista opazila, da je ob vratih slonela Pavla. Gledala je Tomaža, kot bi hotela tudi sama kaj reči o njunem dolgo trajajočem srečanju. Da bi bila tudi v tem letu sreča, o kateri sanja Tomaž, ne le sanje, ampak zanesljiv stisk njegove dlani. Da bi hodil ob njej, četudi včasih sanja o svetu, ki ga sama ne vidi, in vidi stvari, o katerih ona samo sanja.

Jože Urbanija

Božična voščilnica iz 20. stoletja

Pavlovo pismo Rimljanom

Nastanek

Pismo Rimljanom je Pavlovo zrelo delo. Po vsej verjetnosti je nastalo leta 57 ali 58, vsekakor na pomlad, ko je bila morska pot spet odprta. Pozimi je namreč veljalo, da je morje zaprto. Apostol je čutil, da je svoje poslanstvo na vzhodu končal. Bival je v Korintu, ob koncu svojega tretjega misijskega oziroma apostolskega potovanja pa je želel, kot je po nekem razodetju spoznal, da ga **Duh vodi tudi v Španijo in v Rim**. Zato se je odločil, da skupnost, ki živi v središču tedanjega sveta, rimskega imperija, seznaniti z oznanilom, ki ga je prejel od Jezusa Kristusa. Po pravici smemo trditi, da je to Pavlovo pismo povzetek vsega njegovega apostolskega učenja in nauka.

Pismo so pozneje razlagali vsi veliki cerkveni očetje in učitelji: Origen, Ambrož, Atanazij, v srednjem veku pa tudi Tomaž Akvinski. Svojo veliko vlogo je pismo odigralo zlasti v petem in šestnajstem stoletju. V petem stoletju je šlo za veliko krizo v Cerkvi, za tako imenovano pelagiansko zmoto. V šestnajstem stoletju, ko je pod Lutrovim delovanjem **nastopil čas reformacije**, so se veliki duhovi tedanje dobe spet sklicevali nanj. Zlasti so obravnavali tista mesta, kjer Pavel govori o milosti in o opravičenju, ki prihaja po veri. Luter je celo trdil, da je pismo Rimljanom nekakšno srce in mozeg Pavlove teologije, Melancton pa mu je dodal, da je povzetek vsega njegovega nauka. Že iz teh dejstev moremo

sklepati in ugotoviti, da je pismo Rimljanom zares pomembno.

Vsebina pisma - temeljne značilnosti

Apostol Pavel se najprej sprašuje o božji izvolitvi. Zelo ga je namreč bolelo in peklo dejstvo, da njegovi rojaki po krvi, Izraelovi sinovi, v veliki večini niso sprejeli Kristusa. Vemo celo, da je apostolu Petru in drugim podal "desnico vzajemnosti" in se odločil, da bo šel oznanjati vero med pogane. Sam pravi, da mu je Bog sam pričal, kako nenehno **nosi bolečino v svojem srcu**, ker njegovi bratje po narodu in po veri Kristusa odrešenika niso sprejeli. Zatrjuje, da je pripravljen samega sebe celo žrtvovati, sprejeti zavrženje, samo da bi bili oni rešeni. S tem je nekako že nakazana temeljna značilnost in osrednje gibalno pisma.

Vsi razlagalci naglašajo veliko sorodnost med pismi Rimljanom in Galačanom. V resnici je pismo Rimljanom vsebinsko in doktrinalno nadaljevanje pisma Galačanom, ki je nastalo okrog leta 49, se pravi 8 ali celo 9 let pred pismom Rimljanom. Tudi v tem zgodnjem spisu Pavel obravnava tista vprašanja, ki so za pojmovanje krščanstva in Kristusove novosti zelo pomembne. Predvsem gre za **razmerje med postavo in vero**. Za razmerje med Staro in Novo zavezo, za primerjavo med prvim in drugim Kristusom. Apostol pravi, da je bila Postava naša vzgojiteljica za Kristusa, Kristus pa je prinesel

Sveti Trije kralji so počastili Novorojenca.

Drago Košir, Družina pri molitvi (jaslice v Ribnici)

dopolnitev in dovršitev postave, ki se, tudi po trditvi iz pisma Rimljanom, dopolnjuje v ljubezni. Dovršitev postave je ljubezen. Prav ta vprašanja so bila v tedanjem času in v vseh časih zelo pomembna.

O opravičenju

Gre za vprašanje, ali se človek more opravičiti po svojih delih ali ne. Pogostokrat so razlagalci Stare zaveze, pis-mouki in farizeji, mislili, da je to mogoče, češ, kdor spolni Postavo, bo dosegel zveličanje. Po Pavlovem prepričanju to nikakor ni mogoče. Sam zatrjuje, **da se človek ne more opravičiti po delih postave**, ampak po milosti. Ne iz svojih del, "da se ne bi kdo hvalil," ampak po veri, ki deluje iz ljubezni.

Opravičenje je delo božje milosti, ki iz grešnega človeka naredi svetega človeka. V tem smislu je že veliki razlagalec Svetega pisma in cerkveni oče sv. Avguštin dejal, da je opravičenje brezbožnega večje delo, kakor božje stvarjenje nebes in zemlje, kajti nebo in zemlja bosta prešla, opravičenje, božja milost pa nikdar ne bo prešla. Opravičenje je namreč delo božje milosti, ki jo je Bog sam uresničil v svojem sinu Jezusu Kristusu in jo nadaljuje po Svetem Duhu, Duhu posvečevalcu.

Človek je gotovo pravičen, če ravna v skladu s pravicami, ki gredo tudi njegovemu bližnjemu, če je spoštljiv tudi do stvarstva, do soljudi, če ravna po vesti, če odgovarja nenapisanemu naravnemu zakonu, ki ga je Bog položil v njegovo notranjost. Toda dejstvo je, da obstaja **prepad** med zgolj človeško pravičnostjo, ki je krhka in

nepopolna, in neminljivo večno božjo pravičnostjo. To Pavel v svojem pismu imenuje "dikaiosine". Na začetku pisma to razliko tako močno podčrta, da bi se človek kar ustrašil, ko prebira prva poglavja pisma Rimljanom. V njih apostol Pavel našteva vse mogoče zablode in pregrehe, ki bremenijo človeštvo. In vendar, pravi, **Bog zaradi tega ni obupal nad človekom**. Ni obupal niti nad človekom niti nad stvarstvom, ampak je po Kristusu razodel svojo pravičnost. V čem je božja pravičnost? Božja pravičnost je pravzaprav izraz božje zvestobe, ki se drži zaveze, ki jo je sklenil in jo po Kristusu dokončno zapečatil. Bog je zvest sebi in zaveznemu partnerju in prav nobena stvar ne more uničiti tega, kar je Bog sklenil. To pa v Jezusu Kristusu tudi izvršuje.

Iztoč Kržič

O Pavlu, apostolu poganov, kljub mnogim virom nimamo veliko zapisanega. Vse, kar vemo o njem, je tako tesno povezano z evangelijem in njegovim oznanjevanjem, da lahko o Pavlu govorimo predvsem kot o čistem prinašalcu evangelija. Bil je visoko izobražen Jud. Na svoje judovsko poreklo je bil zelo ponosen, kljub temu pa je vedno povesod poudarjal, da to ni nič v primerjavi z mogočnim Jezusovim oznanilom. Svoje apostolsko delo je usmeril predvsem v oznanjevanje evangelija poganom, med katerimi je tudi umrl.

Goriška nadškofija

Šestega julija 1751 je papež Benedikt XIV. ukinil oglejski patriarhat in namesto njega ustanovil nadškofiji v Vidmu za beneški in v Gorici za habsburški del ukinjenega patriarhata. Pravni položaj goriške nadškofije je urejala papeška bula z dne 18. aprila 1752. S tem je postala goriška nadškofija največja slovenska škofija, saj je kot dedinja oglejskega patriarhata, z izjemo župnij ljubljanske škofije, segala vse do Drave.

Prvi goriški nadškof je postal Karel Mihael grof Attems (1752-1774), ki je bil istočasno tudi novomeški prošt. S stanjem v novi nadškofiji se je seznanil na pastoralnih vizitacijah. Versko prenovo je načrtoval s provincialno sinodo leta 1768, vendar zaradi nasprotovanja razsvetljensko protirimske naravnosti dunajske vlade odlokov te sinode ni smel objaviti. Trajen spomenik si je nadškof Attems, svojim vernikom je oznanjal božjo besedo v vseh štirih deželnih jezikih, postavil z ustanovitvijo bogoslovnega semenišča v Gorici.

Njegov naslednik Rudolf Jožef grof Edling (1774-1784) se je uprl posegom Jožefa II. na cerkveno področje. Glede verskih in cerkvenih vprašanj se je obračal naravnost na papeža in ne prek dunajskega dvora, kot je to zahteval cesar. 23. marca 1784 je cesar Jožef II. od nadškofa Edlinga zahteval, naj se nemudoma odpove svoji nadškofiji. Istočasno so mu avstrijski državni uslužbenci popisali in zaplenili vse cerkveno premoženje. Nadškof Edling je bil tako prisiljen oditi v Rim k papežu. Na cesarjev pritisk je po skorajda štiriletnih pogajanjih papež Pij VI. osmega marca 1788 goriško nadškofijo ukinil. Obširno ozemlje nadškofije so razdelili med sekovsko, krško, lavantinsko, briksenško, ljubljansko in novo škofijo v Gradiški ob Soči. Tej so pridružili tudi ozemlje tržaške in pičenske škofije. Za prvega škofa

gradiščanske škofije je bil imenovan tržaški škof Franc Filip grof Inzaghi (1788-1816), ki pa se iz Trsta ni hotel preseliti v Gradiško. Nova škofija je bila podrejena ljubljanski metropoliji.

Ker v Gradiški ni bilo pogojev za delovanje škofa, so po smrti cesarja Jožefa II (1790) 20. septembra 1791 prenesli sedež škofije nazaj v Gorico. Odslej se je imenovala **goriško-gradiščanska škofija**. Dekanat Idrija je takrat prešel v ljubljansko nadškofijo. V času francoske zasedbe pa je morala goriška škofija oddati videmski 27 župnij, v zameno pa je prejela štiri župnije tržiškega ozemlja, ki je bilo ob ustanovitvi Italijanskega kraljestva dodeljeno Avstriji.

Edlingov naslednik Jožef Walland (1619-1834) je bil imenovan šele tri leta po njegovi smrti. Po naročilu papeža Pija VII. je skupaj z ljubljanskim škofom Antonom Alojzijem Wolfom pripravil program preoblikovanja dalmatinskih in istrskih škofij. Na podlagi teh predlogov je papež Leon XII. 30. junija 1828 med drugim združil tudi tržaško in koprsko škofijo ter dodelil goriško župnijo Prosek tržaški škofiji. Njegov naslednik Pij VIII. je 27. julija 1839 Gorico spet povzdignil v nadškofijo, nadškof Walland je postal prvi metropolit nove Ilirske cerkvene pokrajine. Vanjo so bile vključene ljubljanska, tržaško-koprška, poreško-puljska in krška škofija. Takrat so ljubljanski škofiji dodelili tudi ves vipavski dekanat.

Spremenjene državne meje po prvi svetovni vojni so narekemale spremembe tudi na cerkvenoupravnem področju. Leta 1933 sta bila dekanata Vipava in Idrija spet pridružena goriški nadškofiji, ljubljanska in krška škofija pa izvzeti iz goriške metropolije in neposredno podrejeni Svetemu sedežu.

Za slovenske vernike so se začeli hudi **časi fašističnega nasilja**, ki je končno prisililo tudi nadškofa Franciška B. Sedeja (1906-1931), da se je moral odpovedati svoji nadškofiji. To fašistično nasilje je imelo hude posledice za goriško nadškofijo tudi po drugi svetovni vojni. Z mirovno pogodbo leta 1947 je škofija izgubila skoraj dve tretjini svojega ozemlja. V Slovenijo je prišlo 13 dekanatov, za katere je bila najprej ustanovljena posebna apostolska administratura, leta 1977 pa so bile župnije teh dekanatov pridružene obnovljeni koprski škofiji. Goriška nadškofija ima danes skoraj 190.000 vernikov in šteje 97 župnij. Slovenski verniki so združeni v dekanijah Devin, Štandrež in Gorica. Od leta 1983 (imenovan 11. 11. 1982) vodi nadškofijo nadškof Antonio Vitale Bommarco, ki je minoritski redovnik, doma s Cresa.

Martin Dolinar

V Sloveniji nič novega

V Sloveniji nič novega. Da to drži, čutijo naši ljudje na tujem še posebej, kadar so doma kake volitve. Na tem področju je zanje vse tako kakor nekaj v komunistični Jugoslaviji. Res je sicer, da jim slovenska "demokratska" oblast zatrjuje, kako jih ljubi (beri: njihov denar!), toda istočasno je pripravila zanje tako volilno zakonodajo, da še najbolj vztrajnim komajda uspe voliti, drugi pa že obupajo. Naši oblastniki namreč ne zaupajo izseljencem, ker že predolgo živijo v zahodnih demokracijah in so z demokracijo preveč "zastrupljeni". Zato ne preseneča, da je od več deset tisočev naših ljudi na tujem moglo voliti na diplomatsko konzularnih predstavništvih le 2033 volilcev. In če odštejemo uslužbenca teh predstavništev, lahko rečemo, da izseljenci dejansko niso imeli možnosti voliti.

Dejanska volilna brezpravnost izseljencev je eden mnogih dejavnikov, ki razodevajo, da se Slovenija ni resnično poslovila od komunističnega režima in njegovih navad, čeprav jim sedaj daje videz ljudske potrditve. V tem je "Kučanova" Slovenija primerljiva le še z Miloševićevo Jugoslavijo.

Da ne bi kdo mislil drugače in celo zahteval demokracijo po evropskih merilih, je dal Kučan vedeti takoj, ko je bil na novo ustoličen. V pismu državnemu zboru je odločno **obsodil in zavrgel Predlog zakona o odpravi posledic komunističnega totalitarnega režima** in Resolucijo o protipravnem delovanju komunističnega režima. Če bi bil zakon sprejet, bi kakšnih štiristo najbolj odgovornih voditeljev totalitarnega režima moralo odgovarjati zaradi zlorabe oblasti, kraje družbenega premoženja, kršenja človekovih pravic ipd. Med odgovornimi je tudi del "levega" političnega vrha na čelu s Kučanom in Drnovškom. Zato tega ne bodo dopustili, dokler je Kučan v predsedniški palači in imajo njegovi v parlamentu s predsednikom Puckom en sam glas večine. **V Sloveniji dekomunizacije ne bo**, sporoča Kučan v svojem pismu, ker on ne pozna ljudi, ki bi sodelovali s komunizmom. Sedanje volitve pa razlaga kot legitimizacijo svoje "službe" predsednika partije za nazaj. Manjka samo še ugotovitev, ki pa jo lahko beremo med

vrsticami njegovega pisma, da si komunizem izmislili njegovi politični nasprotniki iz sovraštva do njega in naroda. Notranji sovražnik in grda opozicija, kako znano zveni!

Zadnje tedne poteka v Franciji razprava o komunizmu, ki jo je sprožila Črna knjiga komunizma. V zvezi s tem omenja uvodnik v levosredinskem Le Mondu (5. decembra), da je komunizem pomoril vsaj 85 milijonov ljudi. Izraža tudi prepričanje, češ, da je že dolgo znano in splošno sprejeto, **da so komunistične države zagrešile množične pomore** in da je primerjava med komunizmom in nacizmom koristna in upravičena. O množičnih pomorih pri nas nekaj že vemo, toda še zdaleč ne vsega. To dokazuje tudi odkritje še enega množičnega grobišča pred tedni v Celju... in koliko je še drugih! Zakaj ne bi rekli zločinu zločin in zločincu zločinec, pa naj ga je zagrešil kdor koli, tudi komunist? Zakaj to dvojno merilo o morali? Ali ne bo hotel imeti podoben privilegij kdaj še kdo drug? In potem se bodo zločini še naprej prikazovali kot junaštva in po zločincih se bodo še naprej imenovala ulice, šole... **Ta krog zla je treba prekiniti z ostro obsodbo**, kakor to zahteva Resolucija 1096 Sveta Evrope. A kot je pravilno ugotovil komentator Dela, se bosta Kučan in Drnovšek raje odpovedala Evropi in Natu, kakor pa dovolila, da ju kdo vpraša, kaj sta delala na najvišjih položajih v totalitarni državi in partiji.

kljub vsemu pa razodeva ta nepopustljiva obramba komunizma še zadnji **poskus, da se kontinuiteta obdrži na oblasti**. Kučan je dobil namreč presenetljivo malo glasov (55,54%) v primerjavi s prejšnjimi volitvami (64%). Pomembna razlika je tudi v tem, da so bili takrat mediji do njega bolj kritični in je še izhajal dnevnik Slovenec. Čeprav je bil na oblasti pet let in dobil v svoje roke vse medije razen tednikov Družine in Maga, je za tako absolutno moč dosegel pičel uspeh. In končno ga je volila le tretjina volilnih upravičencev, tretjina je bila proti in tretjina je volitve bojkotirala, saj je bila volilna udeležba samo 68,65%.

Kljub drugačni volji volilcev pa bo **doma vse po starem**, dokler se stranke demokratske alternative ne povežejo in ne nastopijo skupaj tudi po volitvah. Dokler bo namreč silam kontinuitete uspelo deliti in potegniti na svojo stran po eno stranko demokratske alternative, bo na oblasti kontinuiteta, čeprav samo s tretjino volilcev. In v Sloveniji še dolgo ne bo nič novega. Škoda!

dr. Drago Ocvirk

Pastirsko pismo slovenskih škofov

Vzravnavajte se in dvignite glave

Na pragu adventnega časa, ko se pripravljamo na rojstvo Začetnika življenja in se ga z Devico Marijo, ki ga nosi pod svojim srcem, veselimo, nam Cerkev na Slovenskem vzklika: "Slovenski človek, slovenski narod; "Izberi življenje" in upri se silam smrti! Skupaj okrepimo in pomnožimo, kar življenje v vseh njegovih razsežnostih omogoča in pospešuje, obenem pa se skupaj odločno postavimo proti vsemu, kar ga slabi in uničuje tako pri posamezniku kakor med nami in v celem narodu!"

Kristjani smo "ljudstvo življenja in za življenje", ker nas je Bog zbral v svoji Cerkvi, da bi se v njej vsestransko uresničevali in z veseljem vedno bolj služili življenju vseh, vedno in povsod! Da bi vsi verni in z njimi vsi, ki v srcu dobro mislijo, z obnovljenimi močmi zaživeli in življenje prinašali v vso družbo, stopa vsa Cerkev v obdobje priprav na sinodo. Ta ima za geslo Božje povabilo ljudstvu: "Izberi življenje!" Sinoda pomeni skupno pot, ki jo moramo preromati vsi skupaj, da bi Božje povabilo postajalo vsak dan bolj naša osebna in družbena resničnost. Zato bo to obdobje čas posebne milosti za celotno katoliško občestvo in ves narod.

Živimo v časih, ki terjajo od nas velike in pomembne spremembe. Med obetavnimi dogodki ustanovitev lastne države in svoje škofovske konference; samozavest, ki klije iz naše državnosti; pred leti opravljena škofovska zborovanja in obisk svetega očeta; skrb zbujačo odprte rane totalitarne izkušnje, težavno zorenje demokracije, šibka pravna država, okrnjena svoboda besede idr. Zaradi tega med verniki vidno rasteta pričakovanje in želja, da skupaj naredimo korak naprej. Ta korak bo v prvi vrsti prenova in poglobitev našega krščanskega in cerkvenega življenja, da bi lahko še več storili za bolj polno življenje v vsej družbi.

Sinoda - naša skupna pot - bo obrodila zelene sadove le, če bomo prisluhnili Božjemu Duhu in povezani z njim zastavili vse svoje moči in talente v ta velik duhovni podvig. Zato slovenski škofje vabimo vse duhovnike, redovnike in redovnice, njihove laičke sodelavce, katoliške organizacije in združenja, župnijske pastoralne svete in druge župnijske skupine, kakor tudi vsakega vernika posebej, naj se z vsem srcem vključijo v sinodalno dogajanje. Sinoda ni stvar peščice, ampak je

življenjska naloga vsega cerkvenega občestva in vsakega kristjana.

Zato si bomo skupaj jasno in razumljivo **zastavili bistvena vprašanja našega časa**, da bi odkrili, kaj življenje človeka in skupnosti pospešuje in kaj ga zavira. Skupaj bomo iskali ustrezne rešitve na osebni, cerkveni in družbeni ravni. Katoličani se namreč zavedamo, da Bog, ki nam daje življenje, pričakuje od nas, da z njim sodelujemo tako, da življenje varujemo in krepimo pri sebi in med seboj, hkrati pa da ga prinašamo v vse pore narodnega telesa.

Kakor vidite, se sinoda ne bo ustavljala pri obrobni popravkih ali površinskih spremembah. Njen namen je globlji, mnogo globlji. Gre namreč za to, da v večji polnosti in **z večjo radostjo zaživimo Kristusov evangelij**, ki je evangelij življenja in svobode. To nam bo odprlo nov, lepši in zaupanja poln pogled na prihodnost slovenskega naroda. Iz te vizije pa lahko vzklije bolj poštena, pravična in solidarna slovenska družba in bolj jasna zavest o pomenu naše suverenosti in državnosti. K takemu pogumu in zavzetosti nas kliče današnji evangelij z besedami: "Vzravnavajte se in dvignite glave: kajti vaše odrešenje se približuje" (Lk 21,28).

Sinoda lahko uspe le v tesni povezanosti z Bogom, zato vas, dragi bratje in sestre, škofje prosimo, da okrepite in poglobite svoje molitveno življenje, tako pri srečanjih v cerkvi kakor doma po družinah. K svojim molitvam pridružite molitev "Živi Bog, studenec življenja in ljubezni", ki smo jo pripravili za sinodo. Svoje molitve pa podprite in okrepite z dejanji ljubezni in pravičnosti, ki utjuje zavezo med nami in nas vseh z Bogom. Tako bo naše pričevanje prepričljivo za druge in po njem bodo spoznali, da smo pravi Jezusovi učenci in da pot prenove, na katero stopamo, resnično temelji na čisti ljubezni do bratov in sester ter naše skupne domovine.

Slovenski škofje, po Božji volji apostoli Jezusa Kristusa, zaradi obljube življenja, ki je v Kristusu Jezusu, ljubljenim bratom in sestram: milost, usmiljenje in mir od Boga Očeta in Kristusa Jezusa, našega Gospoda (prim. 2 Tim 1, 1-2)! Amen!

Vaši škofje

Molitev za sinodo

Živi Bog, studenec življenja in ljubezni!
Cerkev na Slovenskem
je na pragu tretjega tisočletja
začela pripravo na sinodo z geslom:
Izberi življenje!
Naj se vedno odločamo zate,
ki si življenje ljubeči Gospod.

Bog Oče nebeški, usmili se nas!

Gospod Jezus Kristus,
edinorojeni Božji Sin,
pot, resnica in življenje!
Naj hvaležno sprejemamo
življenje od tebe,
ga živimo v vsej polnosti
in ga v obilju prinašamo
vsakemu človeku.

Bog Sin, Odrešenik sveta, usmili se nas!

Sveti Duh, vez ljubezni
med Očetom in Sinom.
Gospod, ki vse oživljaš!
Naj s tvojo pomočjo
odkrivamo vse oblike zla,
ki nasprotujejo življenju
ter se proti njim pogumno borimo
skupaj z vsemi ljudmi, ki dajejo
prednost življenju pred smrtjo.

Bog Sveti Duh, usmili se nas!

Devica Marija, naročje živega Boga,
po tebi je Stvarnik postal človek!
Kakor naši predniki te tudi mi
prisrčno častimo in otroško ljubimo.
Za uspeh sinode v Cerkvi na
Slovenskem in za vso našo domovino
posreduj pri Troedinem Bogu, ki živi
in kraljuje na veke vekov. Amen.

Sveta Marija, prosil za nas!

Dr. Francu Felcu v spomin

Konec septembra je upokojenega duhovnika Franca Felca v Gorici povozil avto. Prepeljali so ga v bolnišnico, ker je bil do smrti, 16. oktobra, v globoki nezavesti. Slovesno so se od njega poslovili in ga pokopali v Gorici v petek, 24. oktobra.

Pokojni župnik Franc Felc je dočkal 80 let. Rodil se je 18. septembra 1917 v delavski družini v Čekovniku nad Idrijo.

Duhovnik je postal tik pred 2. svetovno vojno, 23. maja 1940. Po novi maši je bil nekaj mesecev kaplan v Idriji. Med vojno je deloval na Primorskem, v Nemškem Rutu in v Stržišču, nato v Kojskem. Tam se je zameril voditeljem OF, ki so ga novembra 1943 aretirali in odpeljali proti Marijinemu Celju. Ko so se spotoma ustavili na nekem seniku, mu je komandant dr. Anton Rustja na tihoprišepnil: "Izgini!" Tudi sam je tisto noč "izginil" in se pojavil v Čedadu. Tako dr. Felc ni postal mučenec, kot pozneje mnogi drugi. Goriški škof je poslal Franca Felca v Motta di Livenza, junija 1945 pa v Kanal ob Soči, nato v Oglej, potem pa je odšel na Dunaj, kjer je študiral in dosegel doktorat iz teologije. **Imel je izreden spomin** in dar za jezike. Govoril je francosko, angleško, nemško in rusko, ter seveda slovensko in italijansko.

Dr. Janez Zdešar je iskal duhovnika, ki bi skrbel za Slovence v škofiji Rottenburg-Stuttgart. Prek g. Ignacija Kunstlja, ki je takrat deloval med Slovenci v Angliji, je zvedel za dr. Felca, ki je bil tam kot kaplan na angleški fari. V drugi polovici julija leta 1960 je prišel v Stuttgart.

Začetek je bil skromen in težak. Ljudi je bilo treba iskati in pri tem uporabiti vsa sredstva, predvsem matičnih uradov. Začeli so v Esslingenu, kakih 15 km vzhodno od Stuttgarta, kjer je bilo takrat največ Slovencev, naslednje leto pa se je preselil v Stuttgart, kjer je ostal sedem let, nato pa nadaljeval med Slovenci v Ravensburgu ter Ulmu in Konstanzu. Pozneje je pomagal še v Franciji, vendar se je želel vrniti v domovino. Nadškof mu je leta 1985 zaupal upravo Zgonika. Leta 1991 je stopil v pokoj in se naselil v Gorici. Jeseni leta 1995 je še obiskal rojake v Stuttgartu, zdaj pa se je srečal tudi s tistimi, ki so že v večnosti in bo skupaj z njimi posređoval za vse nas, da se jim bomo nekoč pridružili v večni domovini.

J. Š.

Zapisali so...

Marjan Šircelj, DRUŽINA, 7. 11. 1997

Grenka ura resnice

Veliko smo imeli govoriti in tudi pisali smo: "V Evropo s to garnituro ne moremo." Zdaj pa smo dokazali, da smo bili hinavci. Prej je bila kriva le leva stran, drugi deli telesa pa ne, sedaj je kar jasno, da je krivo telo. Vse preveč smo razgrajeni, da bi postali boljši, da bi bili bolj odločni, da bi bili vredni dane besede, da bi enkrat že postali samostojni v svojem mišljenju in odločitvah, da ne bi bili v nedogled hinavci, da se ne bi kar naprej solidarizirali z nevernimi ali drugače vernimi... Kolikor smo vredni, taka je naša tržna cena. Žal je nizka ali pa smo kar zastoj, verni namreč. Imamo verski tisk, imamo verske založbe, imamo verske ustanove - te imajo poleg duhovnikov še uslužbenice. Imamo duhovnike, ki učijo verouk, za pomoč pa so jim še drugi, laiški pomočniki. Imamo cerkveno Karitas. Ta ima na čelu celo škofa, pod njim pa je še veliko sodelavcev, predvsem prostovoljcev. Imamo pastoralne svete, imamo cerkvene ključarje, imamo delivce obhajil in še številne druge službe. Če bi na volitvah zatajili vsi drugi verniki razen zgoraj naštetih, bi že samo z udeležbo teh izid volitev moral biti drugačen. Vse kaže na resnico, da je krivo telo, ne levica ne desnica, kajti duša je v telesu, ne le v kateri od rok.

V eni naših cerkva sem prebral tale napis, ki je visel z oltarne mize: "Kdor ima ljubezen v srcu, ima vedno kaj dati." Na dan volitev, na dan odločitve smo bili predvsem verni brez ljubezni - do domovine in s tem do sebe in do svojih sobratov. Naše srce je bilo prazno. Potisnili smo se v blato, in to grdo blato. Vse tisto, kar smo kdaj izrekli drugi strani, se nam je vrnilo petkratno. Ni pošteno govoriti, da so krivi drugi, zlasti privrženci prejšnjega režima. Tudi oni so ljudje. Nimajo takih svetih prostorov kot verni, niso vezani biti vsak teden eno uro združeni v občestvu kot mi pri maši, ni jim treba k spovedi, ne k obhajilu ne k birmi. V uri odločitve so se odločili svoji usmerjenosti prirmerno. Mi pa polnimo cerkve, kleče gremo okrog oltarjev, se križamo, hodimo na romanja (pa se izkaže, da so to v bistvu le izleti). Prav je imel Jezus, ko je rekel: "To ljudstvo me časti z ustnicami, njihova srca pa so daleč od mene." Kje je naša krščanska zavest, kje je naša krščanska pokončnost, kje je naša prava ljubezen?

V Družini piše: "Oglašujte pri nas, v mesecu imamo 380.000 izvodov." Nič ne koristi, če tam piše, prebrano pa ni ali gre mimo ušes in mimo srca.

Prav gotovo je imel škof Vovk nemogoče delovne razmere, pa je delal, se boril, sejal s peščico zveste duhovščine. Ohranil je več pristne vere, kot se je ohrani danes ob vseh možnostih. Postali smo ohlapni, komodni, s puhlimi glavami. Gledamo, pa ne vidimo, poslušamo, pa gre mimo nas, srca ostajajo mlačna in prazna. Če pa slučajno kateri od bolj ozaveščenih vernikov skuša dvigniti glavo, ga hitro sami potlačimo nazaj, tako da se našim nasprotnikom sploh ni treba posebej truditi.

Prav gotovo bomo morali spregledati in svoje ljudi podpirati, ne pa rušiti. Dobro seme se zbira dolgo let, zato upam, da bomo enkrat dočakali tudi mormalno žetev. Treba bo "vstati inu obstati", ne pa čakati, da nas bo kdo dvignil.

Dr. Ludvik Čanžek, DELO, 4. 12. 1997

Anketa Dela

Rezultati oktobrske ankete so protislovni in nelogični. Poglejmo zakaj. Na vprašanje, katero parlamentarno stranko bi volili, so anketirani odločili za vladne stranke LDS, SLS in DeSUS, kar z 43,1 odstotka, za nevladne SDS, SKD, ZL in SNS pa le z 18,0 odstotka. Razmerje med vladnimi in nevladnimi strankami znaša torej 70:30.

Na drugo vprašanje, kako ocenjujejo isti anketirani delo vlade, je odgovorilo dobro samo 17,3 odstotka vprašanih, za slabo oceno pa se jih je odločilo kar od 47,1 odstotka. Razmerje med dobro in slabo oceno je torej 27:73.

So v anketi sodelovali zvečine ljudje brez soli v glavi? Odločili so se z velikansko večino 70 odstotkov, da bi volili ravno tiste stranke, ki sestavljajo vlado, ta pa po mnenju samo 27 odstotkov vprašanih dobro dela! Logično je pričakovati, da so za njeno slabo delo odgovorne vladne stranke, teh pa pametni volivec ne bi volil.

Velja v Sloveniji nelogična logika? Ali pa so anketna vprašanja postavljena tako, da sugerirajo odgovor? Bralci bi radi vedeli za odgovor.

Rekli so po volitvah

France Bernik: "Mislim, da je to zelo dober rezultat za nekoga, ki je začel praktično iz nič. Rezultat bi bil še boljši, če bi pomladne stranke nastopile z enim kandidatom. Kljub volilnemu porazu bom ostal aktiven v slovenski politiki. Zmaga Milana Kučana je škandal slovenske civilizacije in je predvsem posledica zavedenosti volilcev. Poskušal sem jim odpreti oči, vendar pa mi pri tem mediji niso pomagali - celo onemogočali so me. Po teh volitvah bo v Sloveniji še naprej ista dolgočasna politika, ki se ne odziva na potrebe slovenskega naroda."

Marjan Cerar: "Izid volitev se mi zdi katastrofa za LDS, jaz pa sem kot ljudski kandidat dosegel izjemen uspeh. Če bi bilo vreme lepše bi verjetno prišlo do drugega kroga, tako pa bomo imeli še naprej komunizem. Zame so volitve dokaz, da sem med Slovenci zelo popularen, denar, ki sem ga vložil v kampanjo, je bil dobro naložen, že danes pa začnem kampanjo za naslednje predsedniške volitve. V Belinko se vračam v ponedeljek."

Marjan Poljšak: "Pravzaprav nisem razočaran nad zmago Milana Kučana, ampak nad slovenskimi volivci, ki niso doumeli, kako je treba voditi to bitko. Sam sem se zelo trudil in dal vse od sebe. Seveda sem imel iluzije, da bom na volitvah dosegel boljši izid, vendar nisem imel nobenih realnih možnosti, saj sem začel tako rekoč iz nič. Celotna volilna kampanja me je stala 75.000 tolarjev."

Rekli so o lustraciji

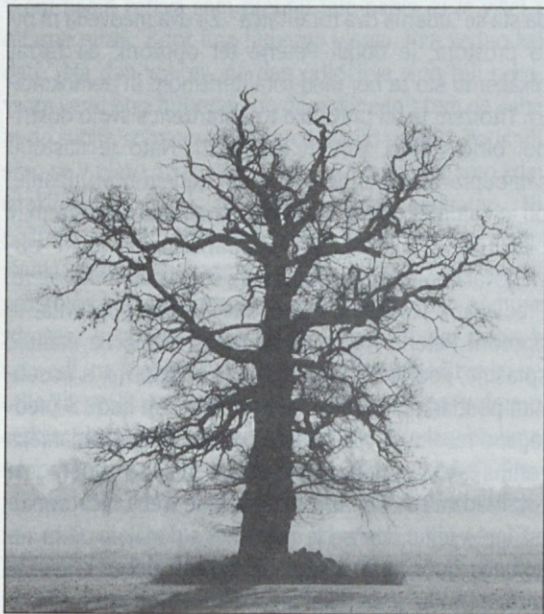
S predlagano resolucijo naj bi DZ, zavedajoč se moralne in pravne obveznosti, uredil odnos do komunističnega totalitarnega režima in omogočil odpravo njegovih posledic, še posebej posledic sistematičnega kršenja človekovih pravic in temeljnih političnih svoboščin. Resolucija med drugim pojasnjuje bistvo komunističnega totalitarnega režima, ki je sistematično in trajno kršil človekove pravice in temeljne svoboščine, sistematično odvzemal državljanom možnost svobodnega izražanja politične volje, kršil temelje pravne države, mednarodne pogodbe in zlorabljal lastne zakone. Z njo naj bi ugotovili, da je Komunistična partija Slovenije (KPS), pozneje imenovana Zveza komunistov Slovenije (ZKS), in še posebej njeno vodstvo odgovorno za način vladanja v Sloveniji od konca druge svetovne vojne do prisega

prve demokratično izvoljene vlade. Totalitarni režim naj bi bil zaradi vseh omenjenih kršitev nelegitimen, vreden zavračanja in v posameznih točkah svojega udejanjenja zločinski. Vsak upor državljanov proti temu režimu, storjen na osnovi demokratičnega, etičnega ali verskega prepričanja, izražen s katerokoli demokratično obliko politične dejavnosti ali zapisan oz. javno izgovorjen na ozemlju Slovenije ali v tujini je bil moralno upravičen, legitimen, pravičen in vreden spoštovanja in spomina, vsak, ki je bil v času omenjenega režima neupravičeno kaznovan, izgnan ali preganjan ali se je režimu uprl, pa je s to resolucijo deležen časti ter moralnega zadoščanja.

Lojze Peterle (SKD) je v imenu predlagateljev resolucije o protipravnem delovanju komunističnega totalitarnega režima najprej podal nekakšen zgodovinski uvod, da bi "videli prave vire tega, kar nas deli". Tako je med drugim navedel citate iz Dolomitske izjave, ki je "vzela vso demokratičnost Osvobodilne fronte", in navedel več faz, skozi katere je šla slovenska revolucija. Med vojno je prevladovala z umori in monopolizacijo boja proti okupatorju, ko pa se je začel upor, so se ljudje temu uprli, s čimer se je začel teror in se je uveljavil pregovor "kdor ni z nami, je proti nam". Peterle je povedal, da je med vojno padlo več ljudi od bratove ali tuje roke kot od roke okupatorja. To nas bremeni, ker se s temi zadevami v novi državi še nismo pošteno soočili. Linija nekdanje komunistične partije (KP) se je spremenila po resoluciji Informbiroja, bistvo tega spora pa je, da sta se "udarila dva totalitarca". Za dva medveda ni bilo prostora, je dodal Peterle ter opozoril, da takrat nikakor ni šlo za boj med totalitarizmom in demokracijo. Titoizem je bil prav tako totalitarizem s svojo doktrino, biriči, rablji, kultom osebnosti. Nato je nastopil samoupravni socializem, ki je dal ljudem novo upanje, bil je namreč poskus, ki naj bi humaniziral socializem, v bistvu pa je bil prav tak totalitarizem, saj je KP obvladovala politiko, gospodarstvo, šolstvo in druge sfere. Predlagana resolucija naj bi vse napake odpravila, je opozoril Peterle ter poudaril, da se resolucija namreč sprašuje, kdo je bil odgovoren za brezpravje, s posebnim poudarkom na odgovornosti ključnih ljudi. S predlagano resolucijo naj bi se DZ opredelil do nekdanjega režima tako, kot so to storile države, ki so se odpovedale totalitarizmu. "Za politično zdravje je treba reči formalno 'ne' vsemu, kar se je napačnega dogajalo. S to resolucijo hočemo predlagatelji končati dobo, ki nas je zaznamovala," je še dejal prvak SKD.

Po mnenju poslanske skupine SDS in Janeza Janše je v Sloveniji treba uvesti institut lustracije zato, ker se niso uresničila dobronamerna pričakovanja iz časa slovenske osamosvojitve in takratne vladne koalicije Demos, da se bodo stvari uredile same po sebi, da je partija sestopila z oblasti, da je komunizem propadel po celem svetu ter da je pot v demokracijo neizogibna, gotova in nepovratna. Po Janševem prepričanju je namreč poglavitni razlog, da po prvih demokratičnih volitvah v Sloveniji za razliko od ostalih postkomunističnih držav ni prišlo do lustracijskih predlogov ravno v prepričanju, "da se bo ukradeno vrnilo, da bodo krivice popravljene, da bodo sodišča krivce kaznovala, da bodo privilegiji odpravljeni, da bodo tajne službe prenovljene, da se bodo mediji pluralizirali in da bomo imeli od privatizacije vsi koristi". Po teh letih pa vemo, da krivice niso poravnane, pokradeno premoženje večinoma ni vrnjeno, privilegiji niso odpravljeni, privatizacija je bila brezobzirna milijardna kraja, v sedanji tajni službi so na vodilnih mestih še vedno pripadniki nekdanje Udbe, je med nizanjem argumentov za uvedbo lustracije med drugim poudaril Janša.

Franc Zagožen (SLS): "Potrebujemo narodno spravo oziroma deklaracijo o spravi, vendar kako naj pridemo do tega dokumenta, če nekateri nočejo obsoditi bivšega režima, ki je sistematično kršil človekove pravice in temeljne svoboščine.

DRŽAVNI ZBOR RS

Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu
in po svetu

mag. Marijan Schiffrer

Šubičeva 4

SI - 1000 Ljubljana

Slovenija

Državnemu zboru Republike Slovenije, slovenski javnosti!

Pridržujem se protestu Slovencev po svetu in sem ogorčen zaradi postopka volitev po pošti, ki je večini slovenskih državljanov po svetu vnaprej odvzel možnost, da uveljavi svojo pravico udeležbe na volitvah predsednika države. Postopek zahteva, da mora vsak slovenski državljan na tujem poslati en mesec pred volitvami zahtevek za vpis v volilni imenik. Veleposlaništva in konzularna predstavništva naše države posredujejo obvestilo in en izvod formularja le na naslove slovenskih organizacij in združenj, ne pa posameznim slovenskim državljanom. Tokrat so omenjene slovenske skupnosti dobile dopis in formular zahtevka za vpis v volilni imenik manj ko teden dni pred zaključnim datumom. V tako kratkem roku je nemogoče razmnožiti in dostaviti predlogo posameznikom in družinam. In ti niso imeli nobene možnosti pravočasno poslati zahtevka na Republiško volilno komisijo. Tako je večina slovenskih državljanov v Nemčiji ostala brez možnosti za izvršitev volilne pravice.

To je nedemokratično in po mojem mnenju daje slovenski državi zadah brezpravnosti in tem volitvam akcent nedemokratičnosti. V volilnem postopku čutimo Slovenci po svetu že predolgo ta zaničljiv odnos domovine do nas. Zaradi tega najostreje protestiram in zahtevam od poslancev državnega zbora, da se ta farsa že enkrat konča. Takoj je treba spremeniti zakon o volitvah po pošti, ki mora upoštevati naše razmere in poenostaviti volilni postopek.

A N G L I J A

Mesec november smo preživeli predvsem **ob spominu na naše pokojne** brate in sestre. Če bi vsi naši pokojni rojaki z Britanskega otoka počivali na eni sami božji njivi, bi ta bila danes že zelo velika. Tako pa so njihovi grobovi razkropljeni po pokopališčih vse Anglije, Walesa in Škotske. Nekaj je bilo tudi upepeljenih (kremiranih), žare z njihovimi posmrtnimi ostanki pa so bile odnesene na pokopališča njihovih rojstnih župnij v domovini.

Naši anglikanski bratje v skupnem krščanskem upanju se svojih pokojnih spominjajo na drugo nedeljo v novembru. To nedeljo imenujejo **Remembrance Day**, ko se spominjajo predvsem vseh svojih padlih rojakov v prvi in drugi svetovni vojni. Vsako leto je v ta namen v Londonu pri spomeniku padlih velika spominska slovesnost ob navzočnosti veteranov in kraljeve družine. Kraljica, kot voditeljica države, se najprej pokloni spominu na padle za domovino s položitvijo venca ob kenotaf (prazna spominska grobnica) v bližini parlamenta. To je lepa in častitljiva spominska slovesnost, ki jo Britanci opravljajo zelo dostojanstveno, z največjim spoštovanjem in globoko pieteto do pokojnih. Prek nacionalne televizije BBC jo v neposrednem prenosu spoštljivo spremljajo milijoni gledalcev.

V Našem domu smo imeli v novembru in decembru kar nekaj stanovalcev in obiskovalcev. Poleg

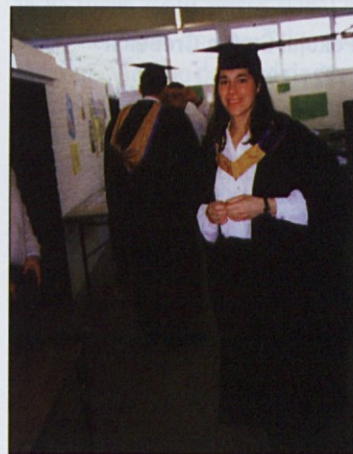
rednih obiskovalcev naših skupnih srečanj pri slovenski maši v kapeli doma, smo imeli tudi goste, slovenske rojake, od drugod. Posebno pa smo bili veseli naših rojakov iz Argentine. Tokrat sta pri nas stanovali Kočarjevi dekleti, **Marija-Lucija in Ana**, ki sta se vračali iz Slovenije. Prva se je po nekaj dnevih bivanja v našem domu vrnila v Buenos Aires zaradi službenih dolžnosti. Njena sestra Ana pa se je za ves mesec vpisala na katoliško jezikovno šolo St Patrick's - International School of English. Pridno je študirala in se tako izpopolnjevala v znanju angleščine. Ves čas svojega bivanja pri nas se je rada udeleževala slovenskega bogoslužja v kapeli. Spremljala pa je tudi našega župnika ob njegovem adventnem obisku slovenskih rojakov v Wales.

Naj še omenimo, da sta Kočarjevi dekleti doma iz narodno in versko zavedne slovenske družine ter sorodnici Franca Berganta, našega nekdanjega londonskega župnika, zdaj že dolgoletnega profesorja Svetega pisma na teološki fakulteti v Buenos Airesu.

Med našimi gosti v Londonu naj posebej omenimo **Jarčevo družino** iz Mirne na Dolenjskem. Sredi novembra je prišel oče Pavel z 21-letno hčerko Sabino, ki jo muči zahrbtna bolezen levkemija, na zdravniške preglede v tukajšnji Royal Free Hospital. Po nekaj dneh sta se vrnila v domovino. Konec meseca pa so Sabina že poklicali na operacijo za presaditev kostnega mozga. V nedeljo, 30. novembra, se je Sabina vrnila v London z mamo Nevenko, ki bo ob hčerki edinki ves čas nekajmesečnega zdravljenja. Sabina je bila v bolnišnico sprejeta v sredo, 3. decembra.

Vsem rojakom srčno priporočamo to ljubeznjivo, priljubljeno in veselo dekle v molitev, da bi uspešno prestala tvegano operacijo in da bi se kmalu zdrava vrnila domov v veselje svoje družine, sorodnikov, prijateljev in znancev. Naj jo spremlja Božji blagoslov in varstvo Božje Matere Marije!

Irena Sutlič - diplomantka univerze v Cambridgeu

Čprav že malo pozno, pa vendar z veseljem, omenjamo v tej številki Naše luči izreden uspeh 21-letne Slovenke **Irene Sutlič**, sicer doma iz okolice Pariza, ki je oktobra na tukajšnji univerzi v Cambridgeu zaključila svoj študij z diplomo strokovnjakinje za evropsko gospodarstvo in poslovanje.

Med študijem v Cambridgeu se je Irene rada udeleževala slovenskega bogoslužja v kapeli našega doma. Novi diplomantki in njeni družini, Slovenska katoliška misija v Londonu in slovenski rojaki v Angliji, iskreno čestitamo in ji želimo še veliko nadaljnjih uspehov, slovensko zavedni družini Sutličevih pa veliko veselja in zadovoljstva ob uspehih svojih pridnih hčera Irene in Katarine.

Pokojni Štefan Grebenar (1921-1997)

Štefan Grebenar se je rodil 6. 9. 1921 v Trdkovi na Goričkem v Prekmurju, od koder je leta 1956 pobegnil prek meje s svojo prvo ženo Avguštino in hčerko v Avstrijo. Po enoletnem bivanju v Avstriji je družina odšla v Anglijo za Štefanovim bratom Vilijem in ženino sestro Marijo, v kraj Oldham pri Manchesteru. Zaposlil se je v tovarni električnih transformatorjev, kjer je delal večino svojega življenja. Že leta 1968 mu je umrla žena Avgušтина. Vnovič se je oženil s Poljakinjo Kazimiro, ki je bila tudi že vdova. Štefanova hčerka Anica je odšla v Ameriko, kjer se je poročila s slovenskim fantom Stanislavom Wolfom in si tam ustvarila svoj dom.

Po kratki bolezni srca je na vernih duš dan, 2. 11., v bolnišnici v Oldhamu mirno zaspal v Gospodu. Pogrebni obred je opravil tamkajšnji poljski duhovnik. Na njegovi zadnji poti so ga spremljali številni Slovenci in Poljaki ter drugi znanci in prijatelji. Na pokopališču v Oldhamu počiva v grobu svoje prve žene.

V. Grebenar

Štefan je bil nadvse zvest član naše katoliške skupnosti v Rochdaleu in dolgoletni naročnik in bralec Naše luči. Njegova druga žena Kazimira, čeprav Poljakinja, je zvesta članica slovenskega cerkvenega pevskega zbora v Rochdaleu in se je kar dobro naučila slovenskega jezika. Prav to dokazuje, kako je bil Štefan Grebenar zaveden Slovenec. Pogrešali ga bomo na skupnih srečanjih.

Slovenska katoliška misija in slovenski rojaki v Veliki Britaniji, ki so Štefana poznali, izrekajo njegovi ženi Kazimiri, hčerki Anici z družino in bratu Viliju z družino ter vsem sorodnikom in prijateljem iskreno in čuteno sožalje. Naj se naš dobri Štefan odpočije v Gospodu. Naše molitve pa bodo spremljale pokojnega Štefana in vse, ki jih je njegova nepričakovana smrt prizadela.

ŽPS

A V S T R I J A

PREDARLSKA

Martinovanje

Na tej priljubljeni prireditvi se vsako leto srečajo Slovenci iz Predarlske in še prek njenih meja. Jesen se poslavlja, nastopili bodo dolgi zimski večeri. V ta čas je vključen običaj "pokušnje" novega vina, ki na praznik sv. Martina dozori. Narava daje različne pridelke, s katerimi napolnimo naše shrambe za zimski čas. Grozdje pa spremeni v sok, ki po času zoritve postane vino. Napolnijo se sodi in ta zlahtna kapljica bo razveseljevala mnoge v zimskih dneh in še dolgo tja v po-

letni čas, do novega. Človek se zahvali za sadove zemlje in vse drugo, kar ga ohranja pri življenju. V dobi splošne potrošnje in bogatih zalog hrane se človek niti ne zaveda, kakšne dobrine mu daje mati zemlja. Zato ne čuti več potrebe po zahvaljevanju, še več, na različne načine te dobrine zlorablja. Norčuje se iz hrane, jo lahkomišelnost meče proč ali pa se hrani prek mere. Tudi pijača, če je je preveč, je lahko usodna. Posledice so strašne - družinske tragedije, zločini, prometne nesreče, uničevanje lastnega zdravja. Še hujše pa so duševne stiske, ki jih povzročajo čezmerno uživanje alkohola. Ko človek prekorači meje dovoljenega, se mu narava sama maščuje.

Naše martinovanje je bilo v znamenju praznovanja 20-letnice Planinskega društva. Društvo je bilo ustanovljeno z namenom, da povezuje in zbira Slovence v tej deželi in jim ponudi versko, kulturno in športno udejstvovanje. Samo delo in denar ne moreta biti edini namen. Duhovno poslanstvo in izobraževanje prinašata polnost človekovemu obstoju. To društvo skrbi za to, da bi se vsak Slovenec razvil v pokončnega in duhovno zdravega moža ali ženo tudi v tujini. Ob tej priložnosti so povabili tudi druga društva, predstavnike pokrajinskih oblasti in škofije, da bi se jim s skromnimi darili zahvalili za pomoč in moralno oporo pri delu. Z dobro voljo, žrtvijo in delom se da veliko narediti za razvoj in obstoj posameznika in skupnosti.

Za družabnost je poskrbel Štajerskoprekmurski instrumentalni kvintet iz Odranec in Ljutomera. Pesem in ples sta dajala ton veselemu razpoloženju in za nekaj časa preg-

20-letnica planinskega društva Vorlarlberg

nala tegobe in skrbi, ki so povezane z življenjem v tujini.

Za poživitev prireditve so pripravili tudi tombolo, ki zbuja upanje in pričakovanje na glavne dobitke. Sreča pa je namenjena le nekaterim. To je igra, ob kateri se razveseli in razbremeni človekovo srce.

Ko so bile končane vse formalnosti, ki jih taka prireditev in obletnica zahteva, se je veselje nadaljevalo ob plesu in petju v zgodnje jutranje ure. Lepo in razmeroma toplo vreme za ta čas je pripomoglo k veliki udeležbi.

Skrbi in delo, ki so zaposlovale nekatere člane društva, da so vse lepo pripravili in organizirali, so bile pri kraju. Vsem tem velja iskrena zahvala za nesebično pripravljenost, da je prireditev potekala v zadovoljstvo vseh. Kdor pozna vrednost žrtve in pomoči, je pripravljen pomagati, ne da bi pričakoval priznanje ali zahvalo. Tak ima zadoščenje, da je nekaj naredil za "brata" po krvi in za slovensko skupnost, da bi ostali zvesti krščanskim koreninam. To nas je dvignilo na raven evropskih narodov in v kulturni krog Evrope. Skupno hrepenenje po lepem in plemenitem nas navdihuje in vodi v tretje tisočletje, da bomo s

skupnimi močmi ustvarjali lepšo prihodnost.

B E L G I J A

Pevci zbora Zvon so praznovali god sv. Cecilije

Kakor vsako leto so se tudi letos člani pevskega zbora Zvon, njihovi sodelavci in odborniki dobili na cecilijanki, in sicer v soboto, 29.11.

Vsi, ki se na rednih vajah in narnopnih nastopih trudijo za slovensko stvar v tem delu Nizozemske, so bili povabljeni na večerjo, ob kateri so se pogovarjali v prijetnem ozračju do zgodnjih ur.

Zborovsko petje v okolici Heerlena ima že več kot 70-letno tradicijo. Zbor Zvon velja za najstarejši zbor v Evropi in neuničljiv steber slovenskega življenja. Je pravi čudež. Čeprav se število Slovencev manjša, število pevcev ne upada, saj vlada na Nizozemskem za slovensko petje veliko zanimanje. Lahko rečemo, da se tukaj slovenska kultura širi. Isto velja za slovensko folklorno skupino

Nizozemska, ki deluje na visoki ravni. Poleg teh dveh skupin doda svoje še društvo sv. Barbare, kar pomeni, da slovenska stvar na južnovzhodnem delu Nizozemske živi na višku in da slovenska kultura tukaj še ne bo izumrla.

V soboto, 22. novembra, je v Genku (Belgija) **umrl g. Viktor Oštir**. Rodil se je v Hrastku 21. aprila 1933 in z družino živel v Houthalenu. Vsa leta je na tujem svetu zvesto skrbel za svojo slovensko družino. Bil je zelo dejaven in močno podpiral društvena dela v prid slovenstva. Ni bilo slovenska prireditev, da je ne bi rajni Viktor obiskal z družino. Bil je vesel gost vseh slovenskih društev v tem kraju. Sinova sta bila dolga leta zvesta člana folklorne skupine Vesela mladina, dokler je obstojala. Tudi Viktor in njegova žena sta bila vedno pripravljena za vsako pomoč, kadar je bilo potrebno. Vsi Slovenci se zavedamo, da smo izgubili zavednega Slovence, domači pa pridnega očeta. Pogreb je bil v sredo, 22. 11., v cerkvi občine Houthalenoost. Na zadnji poti ga je spremljala slovenska pesem združenih zborov Naš dom in Slomšek, kot se spodobi za Slovence, ki si je vedno iz srca želel biti tam, kjer so se Slovenci zbirali in prepevali. Vsi Slovenci v našem kraju izrekamo iskreno in krščansko sožalje.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

V nedeljo, 16. novembra, je izseljenški duhovnik v župnijski cerkvi St. Eloi v Charleroiu krstil DEVETEGA OTROKA v družini RUŠT - CORMONT. Ime mu je Lancelot, rodil pa se je 2. avgusta 1997. Čestitamo in se pridružujemo veselju te družine.

Zahvala

Ga. **Antonija Fabčič**, roj. Petrič, se ob svojem visokem življenjskem jubileju - 100-letnici rojstva -, praznovala sem ga 23. septembra 1997, pristrčno zahvaljujem vsem, ki so mi čestitali osebno ali pismeno, in za vse znake pozornosti. Vsem Bog plačaj!

EISDEN

Nova streha na prizidku stavbe Slovenskega misijona

Pred nekaj več kot 20 leti je pokojni msgr. Vinko Žakelj pogumno dal k majhnemu, 50 let staremu rudarskemu stanovanju prizidati novi del svoje hiše na površini 85m². V svoji skromnosti je temu prizidki privoščil tudi skromno ravno kritino iz asfaltne lepenke, kakor je bila takrat moda v Belgiji. Čez čas pa moda rada marsikomu prav zares zagode. Tako je tudi Slovencem v Belgiji. Kmalu so bili notranji prostori deležni nenačrtovanih "tušev" skozi poškodovano ravno streho; s tem se je večala tudi škoda v hiši. Tako je bilo vse do 18. oktobra 1997.

Naslednik pokojnega msgr. Vinka, "misijonar" Lojze Rajk, pa je na podlagi mnogih gradbenih in ob-

novitvenih izkušenj iz Starega trga ob Kolpi in Jarš skupaj s pogumnimi možmi iz slovenske skupnosti v Belgiji "2 minuti pred 12" bliskovito **izvedel zamenjavo** dela ostrejša in kritino.

V Belgiji ima prijatelje iz dobrodelne organizacije Bauworden, ki so že v Stari trg prihajali pomagati pri obnovi cerkva, zato se je obrnil nanje. Takoj so bili dogovorjeni za datum. Naročili so potreben material. Slovenci smo dan prej odstranili staro kritino. Prišla je težko pričakovana sobota. Šest prostovoljcev Flamcev in pet Slovencev smo v enem dnevu položili dodatno toplotno izolacijo stropov in vse drugo, kar spada zraven, na eni sobi popolnoma novo ostrešje. Še nebo je pokazalo navdušenje, saj je sonce skoraj pripekalo. Resnično v potu svojega obraza smo slavili delovno zmago. Pred nočjo so bile pritrjene še zadnje valovite kovinske plošče. Te so tovarniško lakirane, izdelane po naročilu v dolžini širine strehe. Streha je nekoliko nagnjena. Naslednjo soboto so naši flamski prijatelji prišli še dozidat in po belgijskem načinu "fugirat" zidove, kjer

je bilo potrebno, namestiti žlebove, zarezat zidove za svinčeno obrobo...

Operacija je uspela, pacient je ozdravljen, zavedni Slovenci v Belgiji in na Nizozemskem pa veseli in ponosni. Župnik Lojze in sosedje so zadovoljni, da ne bo več treba iznašati posode, polne vsiljive nenaročene deževnice.

Imeniten obisk smo imeli 3. novembra. "Gospod Alojzij, ali smem priti v ponedeljek do vas. Bova šla skupaj na Nizozemsko obiskat mojega sorodnika Kinka...", me je v petek, 31. okt., po telefonu vprašal g. nadškof **msgr. Janez Moretti**, apostolski nuncij v Belgiji. (Če še kdo ne ve, je njegova mati menda bila Slovenka iz Malega Kamna pri Brestanici.) Za kosilo smo pripravili pristne slovenske jedi, česar se je imenitni gost zelo razveselil. "Bog blagoslovi Slovence v Belgiji in na Nizozemskem!" je kar lepo po slovensko v knjigo gostov zapisal "+Janez Moretti, apostolski nuncij".

"Slišim, da boste prihodnje leto obhajali 50-letnico svojega misijona. Zelo rad bi bil zraven..." je tudi rekel. In že si je zapisal datum 38.

Obisk apostolskega nuncijs Janeza Morettija

slovenskega dneva - na drugo soboto v oktobru 1998, torej 10. oktobra ob 15. uri pri stavbi slovenskega misijona, nato pa v cerkvi sv. Barbare. Ta dan bo naš dragi gost tudi koprski škof msgr. Metod Piriš, ki bo blagoslovil ploščo v spomin pokojnemu msgr. Vinku Žaklju in nove prostore, ki jih bomo - tako upamo in želimo - skupaj z našim "Slovenskim katoliškim kulturnim in pevskim društvom A. M. Slomšek" postavili do tega dneva.

Bralci Naše luči, zapišite si tudi vi ta datum v koledar!

A. R.

MAASMECHELEN

Pevci zbora Slomšek so praznovali god sv. Cecilije

Tudi letos so se v soboto, 22. 11., člani pevskega zbora Slomšek, razni sodelavci društva in odborniki dobili za cecilijanko.

S tem se želi društvo Slomšek zahvaliti vsem, ki se redno trudijo za slovensko stvar v tem delu Belgije, in to na rednih vajah in pri naporih nastopih. Pri večerji so se lahko sproščeno pogovorili, brez naporov vaj. V pogovoru in prijetnem ozračju so se pevci zadržali v dvorani do zgodnjih ur. **Zborovsko petje v okolici Maasmechelena** bo kmalu praznovalo 70-letnico. Zanjih 35 let zvesto vodi zbor dirigent Vili Rogelj, sin Štefana Roglja, ki je dolga leta vztrajno zbiral pevce. Za dolgoletno požrtvovalno delo je Vili Rogelj pred kratkim dobil odličje sv. Cirila in Metoda. Na letošnji cecilijanki so mu za to veliko priznanje mnogi čestitali.

BOSNA IN HERCEGOVINA

Slovinci v Sarajevu

Kmalu po mojem prihodu v Sarajevo, oktobra leta 1995, me je v pogovoru v prejšnjih prostorih Slovenskega kulturnega društva (SKD) CANKAR eden od sogovornikov vprašal, ali bi lahko imel za Slovence v Sarajevu mašo v slovenščini. Od tedaj se zbiram **vsako drugo nedeljo v mesecu** k maši v slovenščini. Prvo mašo smo imeli v cerkvi Kraljice rožnega venca, ki je last redovnic Hčera Božje ljubezni. Tej kongregaciji sta pripadali tudi dve Slovenki, s. M. Krizina (Jožefa) Bojanc iz vasi Zbure, župnija Šmarjeta, in s. Antonija Fabjan, iz vasi Malo Liplje pri Žužemberku. Obe sestri sta decembra 1941. umrli mučeniške smrti v Goraždu. Ker je večina ljudi, ki so želeli prihajati k maši, iz Novega Sarajeva, smo imeli skoraj eno leto sv. mašo v cerkvi Svete Trojice. Odkar pa smo uredili kapelo v župnijskem domu sv. Ignacija na Grbavici, imamo mašo v tej kapeli.

Da bi ljudje lažje sodelovali pri sv. maši, sem razmnožil besedilo sv. maše in nekaj cerkvenih pesmi. Dogovorili so se za pevske vaje pred mašo, pri čemer nam je najprej pomagala s spremljavo na harmonij s. Željka, zadnje mesece pa je to vlogo prevzela gospa Sonja. Njena mati je bila rojena v Sloveniji, poročila se je z možem, ki je po rodu Čeh. V družini govorijo tudi slovensko. Sin je dobil slovensko državljanstvo in dela v Ljubljani. Hčerka Sonja je kot

otrok preživela nekaj časa v Sloveniji in govori zelo dobro slovensko.

Po maši se zberemo v veroučni dvorani, kjer nam gospa Elizabeta, Slovenka, ki živi "še" pet let v Sarajevu, s pomočjo drugih gospa pripravi nekaj dobrot s čajem ali sokom. Ko si nekolimo osvežimo grla, začnemo prepevati slovenske narodne pesmi. Besedilo je pripravil in razmnožil Sonjin oče. Sonja nam pomaga s spremljavo na električnih orglah. Pri zadnjih dveh srečanjih se nam je pridružil s kitaro **Francoz Pierre**, ki je član naše mednarodne skupine Jesuit Refugee Service (JRS).

In kaj je JRS? - Od aprila 1996 sem skupaj s hrvaškim sobratom jezuitom p. Tomislavom Slokarjem začel urejevati močno poškodovan in popolnoma izropan župnijski dom sv. Ignacija na Grbavici, potem ko je ta del mesta spet postal sestavni del federacije BiH. Med vojno je bil pod srbsko okupacijo. Brž ko sva s sobratom začela zbirati vernike v poškodovanem župnijskem domu, sva spoznala, da jim ne moreva veliko "pridigati", če jima ne bova pomagala, da bi si uredili prav tako uničena in izropana stanovanja. Tako sva začela z obnovo stanovanj na Grbavici. To delo je dobilo čedalje večje razsežnosti. Pridružili so se različni sodelavci. Lani maja je vrhovno vodstvo JRS v Rimu ustanovilo novo podružnico JRS - Bosnia, mene pa so postavili za direktorja. V naši skupini, v kateri so (z menoj vred) tujci, so se zvrstili že številni sodelavci iz skoraj vseh evropskih dežel.

Poleg obnavljanja stanovanj (v našem popisu bo kmalu 2.500 gospodinjstev) smo zbrali sedem mlajših žena, ki obiskujejo okoli

štirideset starejših oseb, osamljenih in potrebnih obiska ter drobnih pa tudi večji uslug. Zadnje mesece jim pomagamo s hrano, obleko, pečmi, drvimi, z beljenjem in obnavljanjem stanovanj. Od letošnjega maja dobiva v našem župnijskem domu petkrat tedensko en topli obrok dnevno okoli 210 oseb (vseh treh narodnosti). V ta namen smo morali "žrtvovati" veroučno dvorano, pomožno pisarno in prostor za hišno knjižnico.

Naj na kratko še enkrat omenim SKD CANKAR. Ob različnih priložnostih sodelujem pri njihovem programu. Tako smo že dvakrat povabili **Miklavža**, ki je obdaroval otroke slovenskih prednikov (nekateri seveda še niso krščeni ali imajo starše drugačne veroizpovedi). Enkrat sem sodeloval pri Cankarjevi tribuni, sicer pa se po možnosti udeležujem njihovih kulturnih prireditvev.

Nekaj dela imam tudi s predavanji o medicinski etiki na srednji medicinski šoli v Katoliškem šolskem centru.

Karitativno in pastoralno delovanje naše skupnosti na Grbavici nekomu ni bilo "všeč", pa nam je 3. septembra letos postavil bombo pred vhodna vrata v kapelo. Škodo (ca. 25.000 DEM) nam bo povrnila kantonalna vlada (upamo!).

Vsem znanim slovenskim rojakom po svetu želim, da vas spremlja v novem letu Božji blagoslov!

Kdaj pa kdaj se spomnite tudi Slovencev in njihovih potomcev v Sarajevu in drugod v BiH! Pred dobrim mesecem sem vzpostavil stike s skupino Slovencev v Novem Travniku. Veliko pa jih živi še v drugih mestih.

p. Marijan Šef, DJ

F R A N C I J A

PARIZ

Na dan vseh svetih se je številno pariško občestvo zbralo ob 15. uri pri sveti maši v kapeli sv. Terezije Deteta Jezusa, pri kateri smo se zahvalili Bogu za vse znane in neznanе svetnike v Cerкви. Po blagoslovu smo se med pesmijo in molitvijo v procesiji **podali na pokopališče** do skupne slovenske grobnice in jo blagoslovili, blagoslovili smo tudi vse slovenske grobove, razpršene po Franciji na mnogih pokopališčih. Praznik vseh svetih je za Slovence praznik, ko se vsak v molitvah spomni svojih sorodnikov, prijateljev in znancev. **Svetost nas vseh** je vidno znamenje, da je Cerkev zaklad, v kateri se pretakajo potoki božje milosti za vidni in nevidni svet. Vsak je poklican k svetosti in vsak s svojo svetostjo ustvarja novi svet za prihodnost vesoljne Cerkve. Blagoslov grobov je nekaj lepega in prav ob pesmi: "Ko zarja zlati nam

Poroka Nathalie Butinar in Erica Vandemeulebroucka

gore..." se je v marsikaterem očesu zaiskrila svetla solza in se potočila po licu resnih, a veselih obrazih. Slovenci smo ohranili ta lepi običaj tudi na tujih tleh in tako smo povezani s svojimi sorodniki, znanci in prijatelji onkraj groba. Francozi, ki so bili na pokopališču, so nas gledali in nekateri celo vprašali, kaj smo, od kod smo in nam priznali, da smo lepo prepevali in molili. Nekdo mi je dejal: "Mi Francozi pa nimamo več molitev na pokopališču, ostane nam samo še molitev, ki smo jo opravili na hitro v cerkvi."

Novi veleposlanik v Franciji

V septembru se je od nas poslovil slovenski veleposlanik dr. Andrej Capuder. Vsi smo ugibali, kdo bo novi ambasador v Franciji. 5. novembra nas je povabil na svoj dom. Ko smo prihajali v sprejemnico, sta nas **z vedrim in lepim nasmehom sprejela g. veleposlanik dr. Jožef Kunič in njegova žena Lidija**, vsakemu zaželela dobrodošlico in se mu zahvalila, da se je odzval njenemu vabilu. Sprejem je bil lep, veleposlanikov nagovor pa za vsakogar jasev in razumljiv. Nato smo se ob prigrizku in pijači pogovarjali o mnogih stvareh, med drugim tudi o predsedniških volitvah v Sloveniji. Na veleposlaništvu RS je prišlo do sprememb, ki vam lahko v bodoče olajšajo iskanje, na koga naj se obrnete;

Naslov:

Ambassade de la REPUBLIQUE DE SLOVENIE

21, rue Bouquet de Longchamp,
75116 Paris

Telefon: 01 47 55 65 95

Faks: 0147556005

Veleposlanik: **dr. Jožef Kunič**

Prva tajnica: Ana Vilfan

Konzularne zadeve: Sonja Autret
Ambassadeur Premier Secrétaire
Affaires consulaires
Pooblaščen minister: Aleš Biber
Tajništvo: Liza Japelj-Ellad
Minister Plénipotenciaire Secrétariat
Konzularni oddelek sprejema ob
uradnih urah od ponedeljka do pet-
ka od 10. do 12. ure!

Društvo Slovencev v Parizu in svi
Slovenci v Franciji izrekamo vele-
poslaniku g. Jožefu Kuniču do-
brodošlico in želimo, da bi se lepo
počutil med nami in da bi dobro
sodelovali na vseh poljih.

Martinovanje

Tudi letos smo se Slovenci iz Pariza
in okolice zbrali v dvorani slo-
venskega doma v Châtillonu, da bi
slovesno praznovali god sv. Marti-
na. Martinov večer je pripravilo
Društvo Slovencev v Parizu pod
vodstvom **Janeza Ložarja**. Igrali so
nam **Mladi slavčki iz Pariza**, ki jih
je s spretno in veselo roko vodil
Marjan Slavič. Eva Sutlič nam je
pripravila kisko zelje s klobasami,
slanino in krompirjem, kar smo zal-
ivali z dobrim vinom. Bilo je res lepo
in veselo, saj je bil med nami tudi
novi **slovenski veleposlanik g. dr.
Jožef Kunič z ženo Lidijo**. Predsed-
nik Društva Slovencev v Parizu Janez
Ložar je izrekel dobrodošlico. G.
veleposlanik nas je pozdravil in
nam nakazal, kako hoče sodelovati z
vsemi Slovenci v Franciji. Po vsem
tem pa so ob dobri besedi in iskri
glasbi marsikaterega zsrbele noge,
da se je v lahkem plesnem koraku
zavrtel po dvorani. Kazalci ure so
kazali že daleč čez polnoč, ko smo
si želeli veselo lahko noč. Vsak je
odhajal na svoj dom z nasmehom.
Upamo, da se bo praznik sv. Marti-
na še mnogo let ohranjal med na-

mi. Vsem, ki ste nam pripravili ta
lepi večer: "Bog povrni!"

Volitve za Društvo Slovencev v Parizu

17. novembra smo imeli volitve za
predsednika Društva Slovencev v
Parizu. Po sveti maši smo se dobili
v dvorani slovenskega doma. Naj-
prej je odstopil s predsedniškega
mesta Janez Ložar, ki je štiri leta
vodil društvo v smeri pravega miš-
ljenja, kulture in dejavnosti. Z njim
je odstopil tudi ves odbor in nad-
zorni odbor. Po odstopu je dr. Janez
Zorec napovedal **novе volitve**, na
katerih je bila **za predsednico
izvoljena EVA SUTLIČ**. Vsi navzoči
so po izvolitvi z navdušenjem prit-
jevali tej odločitvi in ji čestitali za to
odgovorno mesto. Eva Sutlič nam
je povedala, kako želi delovati in
voditi društvo v prihodnji dobi.
Stalne člane je povabila na sejo 3.
decembra, na kateri bodo izvolili
nov odbor in nadzorni odbor. Na tej
seji so bili izvoljeni v odbor nasled-
nji člani:

tajnik: dr. Janez Zorec

blagajnik: Ciril Guštin

ekonoma: Marko-Jadran Butinar in
Jože Šimc

Nadzorni odbor: Janez Ložar

Marija Šuman

Marija Škrij

Maksimilijan Valand (za mladino)

Tako je Društvo Slovencev v Parizu
dobilo nov odbor, ki je že začel
načrtovati delo za razvoj Slovencev
na kulturnem, narodnem in ver-
skem polju. Novemu odboru vsi
čestitamo in mu želimo, da bi se
čedalje več ljudi vključevalo v delo
za Slovence v Franciji.

Alojz Rebula v Parizu

Književnik Alojz Rebula je v za-
mej-stvu s pisateljem Borisom Pa-
horjem najvidnejši steber slovenske
kulture. Rodil se je leta 1924 na Pri-
morskem, ki je bilo takrat pod Itali-
jo; na žalost pisatelj Rebula še ved-
no deluje v Italiji, kljub temu pa je
eden najboljših slovenskih pisatel-
jev. Motive za svoja knjižna dela čr-
pa iz življenja slovenskih ljudi in
narave. Njegovo življenje je en sam
velik klic, da je treba služiti Bogu,
človeku in narodu. Je član Slo-
venske akademije znanosti in umet-
nosti in spada v sam vrh slovenske
literarne dejavnosti, zato ni čudno,
da je znan med mnogimi narodi. K
nam je prišel, ker je v francoskem
jeziku izšla njegova knjiga Jutri čez
Jordan. Srečanje z njim sta omo-
gočila Antonija Bernard in Evgen
Bavčar. Gospa Antonija nam je v
dvorani slovenskega doma prikazala
veličino Rebulovih stvaritev in za-
slug za slovenski narod, Evgen
Bavčar pa nam je nanizal, kaj vse je
g. Rebula naredil za Slovence v Itali-
ji. Prikazal je njegovo delo v matični
domovini in tudi narodno zavest
moža, ki se je vedno čutil Slovenca.

Cathy in Dominique

Pisatelj Rebula nam je v predavanju dejal, da je samo vera tisto močno počelo, ki odpira človeku nov pogled in daje moč za zvestobo svojemu narodu. Dejal je: "**Človek brez Boga ne more biti zvest sebi in svojim idealom.**" Vsem, ki smo ga poslušali, je hotel vtisniti v zavest, da je le vera nekaj lepega za človeka. Po predavanju med 'zakusko', ki so jo pripravile roke naših pridnih gospa, nam je podpisoval francoski prevod knjige Jutri čez Jordan. Na žalost nismo imeli dovolj izvodov, da bi lahko vsak kupil vsaj eno. Lahko pa jo naročite v Slovenskem domu v Châtillonu ali pa pri Evgenju Bavčarju.

Alojzu Rebuli se v imenu vseh Slovencev v Parizu in v Franciji lepo zahvaljujem za obisk, med katerim je tudi francoskemu človeku predstavil, kaj vse je slovenski narod sposoben narediti. Upamo, da bomo tudi sami lahko kaj zanimivega pokazali našim ljudem. Antonija in Evgen: "Bog povrni za vse, kar storita za kulturo, zgodovinsko in narodnostno priznanje Slovenije v Franciji!"

LYON

V novembru sem se srečal z nekaterimi Slovenci v Lyonu in okolici. V verskem in družinskem ozračju nas je povezala sveta maša v Morestelu. Od Grenobla, Lyona, Saint Etiena do g. Loja Ivanca v Pont du Chateauju sem po domovih obiskoval rojake in se z njimi pogovoril o življenju v Franciji ter o naslednjem obisku, ki naj bi bil že v prvih mesecih prihodnjega leta. Vsa ta novembrska srečanja so potekala v prijateljskem ozračju in lepi pripravi na božične praznike. Mnogi so **pristopili k sveti spovedi**, pri kateri so se v spokornem duhu spravili z

Slovo od g. Franja Pavaleca v Marseilleu

Bogom in ljudmi. Hvalevredno je, da se Slovenci dobivamo skupaj prav v verske namene in nikakor ne, da bi se politično organiziral, kot se sliši sem in tja. Slovenskemu verniku je v veliko veselje, da živi z Bogom in ljudmi v pravih odnosih krščanske morale, slovenske kulture in svetovne razgledanosti.

Prav pri sestrah v Morestelu se vidijo te velike razsežnosti misijonske Cerkve, njena dobrotina in dejavnost. Njihova hiša je majhna oaza za vse ljudi dobre volje, ki resnično želijo živeti po evangeljskih načelih. Vsaka sestra se vključuje v pastoralno in misijonsko delo po svojih močeh in sposob-

Suzane Knaus in njen mož Sebastie

nostih. Prav po njihovem sodelovanju smo letos poslali slovenskim misijonarjem in misijonarkam na Slonokoščeno obalo **5800 frankov**, ki smo jih zbrali pri oktobrski tomboli v Parizu. Sestre in misijonarji se nam prav lepo zahvaljujejo za poslano pošiljko, kot so mi sporočili iz Morestela. Vsem slovenskim dobrotnikom prav lepa hvala!

Med obiski po družinah se srečujemo z mnogimi težavami. Bolni in starejši Slovenci so poseben blagoslov za Cerkev. Svoje molitev in trpljenje darujejo Bogu in ljudem za posvetitev in svetost drugih. Njihovo trpljenje govori, da znajo z veseljem in radostjo prenašati telesne in duhovne težave. Njihovi domovi so žareča središča nepozabnih srečanj Slovencev. Taki ljudje se ne pritožujejo, kako gre slabo, in se ne jezijo, da so bolni, temveč se z vedrostjo zanimajo za druge, kako živijo in kaj so. Bolniška postelja jim je samo novo obzorje, kako je treba gledati na svet in na ljudi v njem. Vsem bolnikom, ki sem jih srečal v novembru, se prav lepo zahvalim, da sem z vašo potrpežljivostjo doživljal skrivnost trpljenja.

Družina Kobale iz Vitrollesa

Z lepim sodelovanjem, molitvijo in trpljenjem smo ustvarjali **skupnost verujočih**, ki hoče slediti Jezusu in ponesti njegovo luč v trdo resničnost vsakdanjega življenja.

Slovenski duhovniki, katehistinje in učitelji slovenskega jezika želimo vsem Slovencem po Franciji srečno, blagoslovljeno in zdravo novo leto 1998. Naj Bog vsakemu podari notranji mir, telesno zdravje in veselje! Vso srečo v novem letu!

Silvester Česnik

FREYMING - MERLEBACH

Marsikdo si gotovo misli, da Slovenci v območju Freyminga in Merlebacha izumirajo ali spijo, pa ni tako! Življenje poteka normalno in tudi glede kulture in duhovnosti ne zaostajamo, le da smo z našimi poročili počasni.

Vsako nedeljo imamo ob 10. uri sv. mašo v Merlebachu na kapeli sv. Jožefa. Kapelo slovenski verniki vedno napolnijo do zadnjega kotička, pa tudi veliko Francozov obiskuje naše sv. maše. Privabi jih molitev in lepo ljudsko petje, ki obogati in oplešča službo božjo. G. župnik Kamin pridiga v dveh jezikih, v slovenskem in francoskem, tako da

Albert Ličen iz Marseillea in njegova stvaritev križanega

se domačini ne čutijo tuji pri sv. maši.

Enkrat mesečno imamo po sv. maši skupno kosilo v dvorani slovenske misije, pri katerih se z velikim veseljem zbiramo, tako da je dvorana vsakokrat premajhna. Take nedelje imenujemo celodnevna srečanja. Naše pridne kuharice poskrbijo, da potešijo našo lakoto s samimi dobrotami. Ta srečanja so za naše ljudi pravo bogastvo. Kramljanja je na pretek in sosed se sosedu razveseli. Potožita si morda življenjske težave ali pa izmenjata veselo novico.

Prvo nedeljo v septembru smo na naš tradicionalni ljudski praznik sprejeli folklorno skupino in pevski zbor iz Šentvida pri Stični. K nam so prišli, da nam obogatijo ta praznik s slovensko kulturo. Prikazali so nam folklorne pleske iz raznih predelov Slovenije, pevski zbor pa se je izkazal z lepim petjem. Med dvodnevni obiskom smo se naužili mnogih lepot tako za oči kakor za ušesa. Omenjena skupina nas je obiskala že leta 1993. Ker so se takrat izkazali na vseh področjih, smo jih letos spet povabili.

Prihod JEZUSA med nas smo skupaj počastili na sveti večer ob 22. uri pri polnočnici v kapeli sv. Jožefa.

Za novo leto želimo, da bi naše želje za vse dobro v letu 1998. prišle do vsakega slovenskega rojaka doma in po svetu, posebne želje pa še vsem bolnikom, ki jih bolezen nadleguje; naj jim Bog nakloni v novem letu zdravja in potrebnih moči.

Jožica Curk

N E M Č I J A

BERLIN

V novembru je bilo v naši župnijski skupnosti veliko lepih dogodkov in praznikov. Da vse spravimo "pod streho" tako, kot je treba, je potrebno veliko dobre volje, razumevanja in požrtvovalnosti. Vsega tega nam zaenkrat še ne manjka.

Martinovanje

Letos je organizatorica, članica župnijskega pastoralnega sveta, Ivanka

ŽIROVNIK, v goste povabila VESELE ŠTAJERKE. Loti ŽLAUS, Marjana HERCOG, Mojca ČREŠNAR in Vida SADEK so vabilo z veseljem sprejele in tako so se dekleta, ter spremljevalca Jože ŽLAUS in Blaž MOŠNIK, v petek, 7. novembra, zjutraj odpravili na pot. Na kombi so nalepile svoje plakate in tablico z napisom "BOYS WANTED!" - za vsak primer!

Po opravljenih carinskih formalnostih, avstrijskim policistom in carinikom so morale razdeliti in podpisati cel kup fotografij, so pot nadaljevali čez Avstrijo, mimo Münchna, Nürnberga, Leipziga in po 12 urah vožnje zvečer prispeli v Berlin, kjer so jih v prostorih slovenske župnije z veseljem in navdušenjem pričakali gostitelji. Pripravili so jim okusno večerjo in pristrčno dobrodošlico. Po večerji so dekleta s pomočjo tamkajšnjih mladih prenesla inštrumente in opremo v veliko dvorano pod cerkvijo sv. Elizabete. Mladi berlinski Slovenci so dekleta popeljali v disko, kjer so se vsi skupaj sprostiti ob plesu in v sproščenem pogovoru navezali pristne prijateljske stike. Spotoma so si ogledali nočni Berlin.

Jože in Blaž sta ostala med starejšimi, ki so vedno veseli vsakršnih novic od doma, pa naj bo to s področja politike, kulture in športa. Tudi za rokometashe Celja Pivovarne Laško niso pozabili vprašati, ti so v soboto igrali pomembno tekmo v ligi prvakov - mimogrede: za njihovo zmago v Islandiji so zvedeli že v soboto med prireditvijo!

Gostje iz Slovenije so prenočili pri družinah Žabkar, Seličanec, Kujavec in Puh, to so dobri ljudje, pri katerih - pa tudi drugih - se vedno najde prostor za obiske iz domovine.

Tilka in Mirko sta slavila srebrno poroko.

V soboto so si gostje v spremstvu mladih in drugih ogledali nekaj berlinskih znamenitosti. Ob 15. uri so imeli skupno kosilo v prostorih župnije, potem pa so se vsak po svoje pripravljali na večer. Jože, priznani grafik, je postavil razstavo tridesetih svojih grafik pod naslovom Lepote Slovenije. Pri okrasitvi mu je pomagala Tilka Selevšek, ki je med grafike postavila oz. obesila grozdje, kostanj, suho listje. Za razstavljene grafike je vladalo precejšnje zanimanje in po vsej verjetnosti bodo razstavo pred novim letom postavili še na nekem drugem mestu v Berlinu.

Ob 18. uri so se vsi zbrali pri maši. Veliko zanimanje so že pred tem vzbujale Vesele Štajerke, saj so pri maši sodelovale z bogoslužnimi pesmimi. Ob spremljavi citer in kitare so zapele nekaj narodnih, nekaj Slomškovich pesmi, zelo pa je navdušila njihova nova pesem Ave Marija, ki te ob poslušanju vrne v domači kraj, med cvetoče zelene travnike in hmeljišča, do Marijine kapelice, kamor hitiš s šopkom

roč.... Čudovita pesem, čudovito zapeta!

Ker je bila to martinova sobota in drugi dan po cerkvenem koledarju zahvalna nedelja, je bilo ob oltarju **polno simbolov zahvale**: kruh vrtnanek ter kruhki v obliki grozdja in križa, ki jih je spekla družina Gabor, ter pletenka vina. Poudaril je, da se moramo znati zahvaliti vsakemu ob vsakem trenutku, ne glede na to, kaj in kdaj nam je kaj dal. Ob tem se je spomnil prejšnjega župnika Martina HORVATA in mu voščil za god.

Čudovito duhovno razpoloženje se je preneslo v dvorano, kjer se je ob dobri domači hrani, laškem pivu, domačem vinu in moštu vinogradnika Jožeta Slavinca začelo martinovanje. **Zbralo se je več kot 300 ljudi**, ki so z nestrpnostjo čakali na nastop, na uvodne takte Veselih Štajerk. Nekateri so se spraševali, kdo igra harmoniko, pa so jim dekleta kar hitro pokazala, kaj so in kaj zmorejo! Po prvi "rundi" so uradno **odprli razstavo Jožeta Žlausa**, Vesele Štajerke pa so pozdravile vse navzoče. Župniku Doriju je Jože Žlaus, vodja skupine in oče ene izmed članic skupine, izročil še svežo grafiko s kredo upodobljene domačije njegovih staršev v Brodeh, Špančeve domačije, z napisom: "Tam, kjer me čakajo mamica moja..." Dori je bil darila iskreno vesel in od presenečenja globoko ganjen. Z organizatorko sta se Veselim Štajerkam in Blažu, ki je že večkrat pripeljal kakšen ansambel v Berlin, pristrčno zahvalila s spominskim krožnikom Berlina in posvetilom.

Obiskovalci so bili navdušeni, vseh jim je bila likovna razstava, glasba mladih Štajerk, dobra hrana, prijateljsko ozračje. Vesele Štajerke so

pripravile tako veselje, ki ga ne bo moč takoj pozabiti. Predstavile so tudi svojo novo kaseto, ki je izšla le dan pred njihovim prihodom v Berlin in na kateri je dvanajst novih pesmi. Vse generacije, vsi narodi, so peli in plesali do treh zjutraj. Navzoči so bili tudi posebni gostje, med njimi Gregor JUVAN iz zunanje-ga ministrstva, Adrian KOSTRE z radia SFB, tudi predsednik hrvaškega kluba v Berlinu in njegov oče Antonio KOSTRE, hrvaški umetnik, pesnik in prevajalec ter Edi POŠTRAK, predsednik društva Slovenija.

Vinska trgatev

V razmaku štirinajstih dni sta v Berlinu gostovali kar dve mladi narodnozabavni skupini iz okolice Celja, **Vesele Štajerke in kvintet Dori**.

Kvintet DORI je gostoval v Berlinu konec oktobra, točneje 25.10., ko so v društvu Slovenija pripravili že tradicionalno vinsko trgatev. Organizatorja prireditve sta bili družini BORIŠEK in KOSTANJEVAC. Zbralo se je veliko članov in gostov, ki so ob dobri glasbi, okusni hrani in prijetnem kramljanju obujali spomine na podobne prireditve v Sloveniji. Take in podobne prireditve niso le veselice, pač pa **srečanja prijatel-**

jev in znancev, ki sem prihajajo tudi iz bolj oddaljenih delov Berlina. Na prireditvi so počastili tudi podpredsednico društva Slovenija Anico KRANER, ki je pred kratkim od mesta Berlina prejela veliko priznanje za zasluge Slovencev.

Kvintet Dori je bil tokrat v Berlinu že četrtič, dvakrat je igral v slovenski župniji, dvakrat v društvu Slovenija. Poslušalce v Berlinu so navdušili tudi z zborovskim petjem, pozabiti pa ne smemo Primoževega žvižganja na prste, kakor je znal Avsenikov Levček. Poznavalci pravijo, da so v tem času vidno napredovali. Člani kvinteta, bratje Marko, Primož in Boris RAZBORŠEK, Gregor PODKORITNIK in Anti GUBENŠEK pridno vadijo in pripravljajo gradivo za svojo prvo kaseto. Pred kratkim so nastopili v oddaji Radia Slovenija Koncert iz naših krajev, na štefanovo pa bodo pripravili božični koncert v domačem kraju, v Rimskih Toplicah.

Dva krsta in srebrna poroka

Za vsako slovensko župnijsko skupnost v tujini je veliko veselje, če lahko medse sprejme nove člane, nove kristjane. V Berlinu smo imeli 14. 11. kar dva krsta. Krščenca sta

bila Tadeja SELEVŠEK, hči Tomaža Selevška in Rosande URANKAR, in ANTON, sin Rosandine sestrične Alenke PIKELJ. Botri sta bili Manuela URANKAR in Klavdija PIKELJ.

Tadeji in Antonu želimo, da bi jima luč vere, ki jima je zasvetila s krstno svečo, razsvetljevala pot skozi vse življenje.

Tadejini stari starši, Tilka in Mirko SELEVŠEK, pa so poleti v Sloveniji v krogu sorodnikov in prijateljev proslavili srebrno poroko, o čemer smo že poročali. V petek, 21.11., pa sta uradno praznovala Berlinu. Župnik Dori ju je prišel v mašni obleki iskat v dvorano in ju v spremstvu prijateljev odpeljal v cerkev, kjer jih je ob prihodu pričakala pesem Ave Marija, ki jo je v spremljavi orgel zapel naš pevovodja Franci Pukmeister. Pred oltarjem sta pred Bogom ponovila zakonsko obljubo, dano pred 25 leti.

Po obredu smo ju spremili nazaj v dvorano, kjer smo jima izročili darilo in nazdravili s srebrno radgonsko penino. Želimo jima, da bi se njuna srebrna skupna leta pozlatila!

Ženski sekstet slovenske župnije iz Berlina

Ansambel Druga generacija iz slovenske župnije iz Berlina

Praznovanje godu sv. Cecilije in sv. Elizabete

V soboto, 22. 11., smo praznovali god sv. Cecilije, zavetnice pevcev. Počastili smo jo s slovesno mašo, med katero so prepevali in igrali vsi naši glasbeni sestavi, oba zbora in ansambel (o njih smo poročali v decembrski številki). Bilo je čudovito, vrhunec pa je bilo skupno petje zborov, ansambla in vseh navzočih: Marija skoz' življenje... Z obiskom pri maši nas je presenetil župan iz Spandaua Konrad BIRKHOLZ; povabili smo ga na praznovanje, ki je trajalo vso noč.

Spet se moramo iskreno zahvaliti vsem pevcem, mladim in starejšim, ki bogatijo naša srečanja v cerkvi in zunaj nje, še posebej pevovodji FRANCIJU PUKMEISTRU, ki z vsem srcem živi za slovensko pesem in za petje navdušuje tudi mlade.

Ker je v tem tednu praznovala tudi naša farna zavetnica sv. Elizabeta, smo v nedeljo, 23. 11., Slovenci in Nemci **skupaj praznovali farni praznik**. Sodelovala sta slovenski oktet in sekstet, ki sta skupaj zapela Marija skoz' življenje, ter nemški zbor sv. Elizabete. Tako je bilo tudi pri tej maši veliko slovenskega. Kljub temu pa ljudje različnih narodnosti niso čutili razlik, saj so bili zbrani pri enem Bogu, kot velika družina pri enem Očetu in vsi so razumeli njegov jezik ljubezni.

Adventni koncert MPZ Revoz iz Novega Mesta

V začetku adventa se vsako leto začnemo pripravljati na prihod našega Odrašenika. Za začetek pripravimo koncert z duhovno obnovo.

V petek, 28. 11., smo z organizatorjem Jožetom FLAJSOM z veseljem

pozdravili prihod pevcev mešanega pevskega zbora REVOZ iz Novega mesta, ki ga vodi odlična dirigentka Cvetka HRIBAR. Zvečer jih je z dvema pesmima in pozdravom Francija PUKMEISTRA počastil naš moški oktet.

Prvi dan sta člani zbora na ogled znamenitosti Berlina popeljala dva mlada iz župnije, Borut BLATNIK in Marija FLAJS, v soboto pa so goste - prek 40 jih je bilo - po mestu vodile družine, pri katerih so prenočili.

Zvečer je zbor sodeloval pri maši z adventnimi pesmimi. Župnik Dori se je v nagovoru obrnil na vernike z vprašanjem, kako spoznati človeka in Boga in se mu približati. V kom se danes skriva Jezus? Odgovora ne vemo, zato moramo biti pozorni do vsakega človeka, nikogar ne smemo izpustiti ali iti brezbrizno mimo njega. Advent je čas pričakovanja, zato moramo odvreči vse kamne, ki nas tiščijo k tlom, saj bomo le tako lahko spoznali Boga, ko bomo, osvobojeni vseh spon, lahko pogledali v obraz vsakemu človeku.

Bogoslužje, ubrano petje pevskega zbora REVOZ, župnikov nagovor - vse to je nas je spodbudilo, da smo pogledali v svojo notranjost. Veliko

ljudi se je odločilo za spoved in obhajilo. To je bila prava duhovna obnova za vso župnijo.

Po maši smo bili priča nadaljevanju čudovitega duhovno-kulturnega dogodka. Beseda koncert je premalo. Tako hitro je vse minilo, kot da se še začelo ni. To pove vse. Zbor je pel, vmes sta dva mlada iz zbora v dolenskih narodnih nošah recitala izbrana besedila o lepotah domovine Slovenije, o naših pridnih ljudeh, o naši zvestobi domovini, veri in ljubezni do ljudi. Z duhovno in narodno glasbo se je s citrami odlično vključeval citrar Rudi MLINARIČ. Poslušalci, ki jih ni bilo malo, so bili ganjeni do solz. Kaj vse zmore slovenska beseda in pesem, še posebej iz tako čudovitih grl, kot jih imajo pevci MPZ REVOZ, ki so v naša srca prinesli nekaj posebnega, nekaj, kar se te dotakne!

Po koncertu smo se zbrali v veliki dvorani, kjer smo čudovite pevce pogostili. Predsednik zbora Andrej GORENC se nam je zahvalil za povabilo in nam v spomin na čudovit večer poklonil umetniško sliko Novega mesta. Požrtvovalni organizator Jože Flajs in župnik Dori pa sta se v našem imenu zahvalila za

Martinovanje v Frankfurtu

nepozabne trenutke, ki smo jih preživeli skupaj, s plaketo Berlina.

M. M

FRANKFURT

V juliju je imel v rojstni župniji Weiterstadt novo mašo **g. Roland Schöffler**, novomašnik slovenskega rodu iz škofije Mainz. Na prvo nedeljo v oktobru pa je ponovil novo mašo v slovenski župniji v Frankfurtu. **Ob lepi udeležbi župljanov** in ob somaševanju Martina Retelja in Janeza Modica je novomašnik Roland v homiliji na podlagi nedeljskega evangelija podal lepe misli o zakonski zvezi in o njeni nerazvezljivosti, po koncu maše pa vsakemu posamezniku podelil novomašni blagoslov in spominsko podobico. Prav prijetno in veselo je bilo tudi **srečanje po končanem bogoslužju** v dvorani pod cerkvijo z njim in njegovimi starši ob preprostemu prigrizku in pijači. Oboje, srečanje ob oltarju v cerkvi in pri mizi v dvorani, nas je vse povezalo, razveselilo in dalo novega upanja tako posamezniku kakor skupnosti.

Čas hitro beži in v oktobru je bilo treba misliti že na bližajočo se martinovanje v novembru. Datum smo določili že zgodaj spomladi: sobota, 8. novembra. **Na letošnjem martinovanju** frankfurtske slovenske župnije, ki so ga pripravili člani župnijskega sveta pod vodstvom Marte in Karla Flajšmana, je bila udeležba res lepa, razpoloženje pa prijetno, veselo in prijateljsko. Za ples in veselje je skrbel ansambel FIS, ki ga vodi Tone Fink iz Novega mesta. Za take in podobne prireditve je značilno, da jih obiščejo mnogi, ki le od časa do časa prihajajo na slovenske prireditve. Dobiček od letošnjega

Ponovitev nove maše g. Rolanda Schöfflerja

Po končani slovesnosti v cerkvi

martinovanja je slovenska župnija namenila za zidavo prostorov Škofijske gimnazije v Vipavi, ki za svoje delovanje nujno potrebuje dodatne prostore.

MANNHEIM

Slovenci v Heidelbergu

Ko zaslišiš ime Heidelberg, ti najprej pridejo na misel študentje in univerza. Res se to mesto ponaša s starodavno študentsko tradicijo. Zato ni čudno, da tamkajšnja univerza slovi predvsem po humanističnih vedah. Marsikateri napredek v medicini izvira prav od tam. V zadnjih mesecih dviga precej prahu tu-

di razstava "Svetovi človeškega telesa" v Mannheimskem muzeju, kjer medicinska fakulteta iz Heidelberga razstavlja vse človeške organe, konzervirane po posebnem postopku s plastiko. To je nekakšen izboljššan postopek mumificiranja. Po plakatih sodeč so sestavili tudi cele ljudi. Razvili so poseben postopek, s katerim zamenjajo vso telesno tekočino s posebno plastiko, tako da organi in celo telo zelo dobro ohrani naravni videz. Drugo vprašanje je seveda etika. Da za študij medicine rabijo organe umrlih ali operiranih ljudi, je razumljivo. Da pa potem ne pustijo v miru počivati umrlih, ampak jih celo razstavljajo v muzeju, to pa je gotovo sporno. A izgovarjajo se, da hočejo predvsem pokazati napredek v mumificiranju oziroma plastificiranju.

Za Slovence pa je predvsem zanimivo, da imamo predstavnike profesorjev na tej univerzi. Vem vsaj za tri, poznam pa dva: gospo in gospoda Žabkar. Oba sta profesorja romanistike in predvsem strokovnjaka za italijansko književnost. Poznamo pa ju še bolj po tem, da se zaradi profesorskega položaja nista odpovedala stiku s Slovenci. Redno prihajata k mesečnemu srečanju Slovencev pri slovenski maši v kapeli nekdanje očesne klinike. Imamo redko srečo, da so nam na razpolago kletni prostori, v katerih se po maši lahko srečamo, da še kaj poklepamo in izmenjamo izkušnje vsak s svojega področja. Tako od profesorja izvemo, da moderna študentska mladina najraje prisluhne Dantejevi Božanski komediji, medtem ko česa drugega, kar diši po religioznosti, ne mara preveč (si kar predstavljam, kako živo jim profesor Žabkar posreduje Dantejevo poezi-

V Schwarzwaldu je bil krščen Patrick Golob.

jo), ljubitelji malih živali razlagajo, kako si z njimi krajšajo čas po upokojitvi, spoznamo ljubezen staršev do otrok, ki jih radi obiskujejo kljub velikim razdaljam.

Seveda ne manjka niti pogovor o zdravju. Kdor ima zdravstvene težave, mu srečanje vlije novega upanja in moči, še zlasti ko se lahko pohvali, da ni bilo tako hudo, kot se je bal, osamljeni pa v svoji molčečnosti le izdajo, da jim je dolgčas, ko vsi člani družine živijo daleč od njih. Tako nam vsem skupaj **mesečno srečanje vlije novih moči**: Najprej mašna daritev z božjim blagoslovom, ki je najpomembnejši, nato pa še družinska domačnost pri srečanju v kletnih prostorih.

Martinovanje po nekaj letih

Od martinovanja je minil že dober mesec, pa še vedno srečujem ljudi, ki se ga radi spominjajo. Vsi po vrsti pohvalijo, da je ansambel mladih godcev iz Bele krajine v Mannheimu odlično igral (no, za moja in še katera ušesa je bilo malo preglasno), da so bili zadovoljni z dobro doma pripravljeno hrano ter da so se pač dobro razvedrili. Okrog sto petdeset nas je bilo takih, ki se nam ni težilo iti od doma. **In splačalo se je!**

Veselo razpoloženje na martinovanju

Za bralce bi bilo preveč dolgočasno naštevanje imen vseh, ki so pomagali pri zahtevni izvedbi martinovanja. Pa vendar **ne morem mimo nekaterih družin**: glavni organizatorji z dolgoletnimi izkušnjami so bili vsi člani družin Kamenšek in Geršak, mesar Miro je ne samo preskrbel prvovrstno meso, ampak ga je tudi izvrstno pripravil. Čeprav smo vsi ugotavljali, da na zabavi ni opaziti mladine, pa je bilo drugače med pridnimi organizatorji: kar sedem deklet in fantov je hitro postreglo, njihovi starši pa so se trudili v kuhinji.

Krst v Schwarzwaldu

Sredi maja je ob krstu zima še enkrat otepala z repom in pobelila Schwarzwald, zato je bilo pričakovati, da se bo konec novembra **ob**

krstu Patricka Goloba zima spet najavila s snegom. Pa tokrat ni bilo tako. Zima si ni upala konkurirati krstni belini. **Birgit in Tomaž Golob** sta srečna in ponosna v Oberbrändu odela v krstno oblačilo **svojega drugega sina**. Krstil ga je g. Stanko Gajšek, začetnik slovenske maše v Schwarzwaldu (v juniju bomo praznovali dvajsetletnico). Zvedavo se je mali Patrick oziral naokrog, pri krstu sicer ni zajokal, pa je vseeno pokazal, da bo rad pel: z obema rokama je prijel za očetovo pesmarico in se zazrl vanjo, kot da bi že znal brati.

Sploh je prijetno priti v Schwarzwald. Česar v nemških mestih ni opaziti, pa najbrž tudi v slovenskih ne, tega je tu na pretek: otroškega živčava. Trije otroci tudi v mladih družinah niso nobena redkost; pre-

Slovenci po maši v Heidelbergu

seneča pogum mladih mater (tudi nemških), ki povedo, da se ne bi niti štirih otrok branile. Tudi pregovorne nemške mrkosti in zaprtosti v svoj domači krog ni opaziti. Tu ljudje lahko še brez zadrege poprosijo sosede za pomoč, tudi če gre za celo popoldne ali večer. Kot v starih časih na vasi v Sloveniji!

Janez Modic

MÜNCHEN

Adventno pripravo je tudi letos vodil p. dr. Jožko Pucelj iz Ljubljane. V soboto, 29. novembra, smo se zbrali v našem župnišču. Prišlo nas je kar precej, le več mlajših obrazov smo pogrešali.

Pater Pucelj je svoje nagovore zasnoval na Svetem pismu. Jožef in Marija sta življenje načrtovala popolnoma drugače. Božji poseg pa je njune načrte prekrizal in ju postavil pred drugačne naloge. Tako tudi mi po svoje obračamo, Bog pa obrne. Pomembno je, da znamo Bogu prisluhniti in svoje življenje naravnati po njegovih smernicah.

Patrov nagovor je sprožil živahno razmišljanje o tem, kako Bog posega v naše življenje. Kosilo smo si spet pripravili sami. Skupno delo nas je zblížalo. Razvil se je sproščen

pogovor, za katerega ob hitem tempu žal ni vedno časa.

Popoldne smo **razmišljali ob križevem potu**. Jezusovo trpljenje nam je vedno zgled, kako moramo premagovati težave našega vsakdanjika. Našo molitev smo zaključili z doživeto mašo, ki jo je daroval tudi naš župnik, ki se nam je pridružil iz bolnišnične postelje.

Po večerji smo razmišljali še o **zgodbi iz Kane Galilejske**. Smo kot vrči, božje posode. Bog lahko naredi iz nas vino ali vodo. Naše življenje lahko oblikujemo polno, žlahtno, ali pa bo plitko ali plehko.

Razmišljanja p. Pucelja so nas tudi naslednji dan pri sv. maši, na prvo adventno nedeljo, lepo uglasila na adventni čas, čas pričakovanja božje bližine. Nismo sami, Bog nam je poslal svojega Sina, ki nam kaže pot življenja.

Krst 19. oktobra je razveselil našo župnijo novi član našega občestva **Philip Vincent Wagner**, sin Zlatka in Veronike, roj. Jeršin. Botra sta bila Reimond Jeršin in Vesna Žižek. Malega Philipa smo zelo veseli, saj pripada že tretji zdmski generaciji. Oče Zlatko je odraščal v naši župniji, vedno zvesto sodeloval pri naših prireditvah in bil zelo dejaven v naši mladinski skupini. Za nevesto si je

izbral tudi zdmsko Slovenko iz daljnega Porurja. Obema želimo veliko sreče v družini. Njunemu prorojencu pa vse najlepše.

OBERHAUSEN

Mešani pevski zbor SLOVENSKI SVET iz MOERSA je 8. novembra proslavil 20-letnico svojega delovanja z dovršenim koncertom ob številni udeležbi rojakov in gostov. Za poživitev koncerta je poskrbel zbor Slovenskih fantov, domiselni vezni teksti in na koncu skeč, ki je spravljal v smeh in dobro voljo vse poslušalce. Tudi družabni del večera je izzvenel v prijetnem prijateljskem ozračju. Zboru, ki rad zapoje Bogu v čast, nam pa pripravi bogato duhovno in kulturno doživetje, želimo veliko dobre volje, uspehov ter novih pevcev. Vsem iskrena voščila in zahvala. Prav je, da se spomnimo pobudnika in ustanovitelja zbora, župnika Pavla Uršiča, prve zborovodkinje Danice Ban in damo posebno priznanje sedanjemu mlademu povodnji Iz-toku Kešpretu. Bog vas živi!

Prazničnost meseca decembra je čutili na vsakem uličnem koraku. V župniji smo se trudili, da bi zunanjemu blišču, ki nehote povleče

Krst Philipa Wagnerja

Dan zbranosti v Münchnu

človeka za seboj, dali notranji, duhovni pečat.

Že prva adventna nedelja nas je želela približati revščini prihoda Božjega Sina med nas v bornih jaslih. Bogastvo in revšina se tudi danes čedalje ostreje soočata med seboj. V duhu krščanske ljubezni do potrebnih, ta spada k bistvu našega verovanja, smo v Essnu pripravili dobrodelni trg. Pridružili so se nam tudi rojaki iz skupnosti v Oberhausnu ter od drugod. Marsikaj lepega in koristnega so za prodajo ustvarile iznajdljive roke mladih in odraslih. Gotovo ne gre prezreti pridnosti in požrtvovalnosti mnogih naših dobrih žena, ki so pripravile dobrote iz domače slovenske kuhinje. Za pijačo so skrbeli možje, da je bila res "ta prava", so jo pripeljali iz domovine. Podobno so za dobrodelni trg poskrbeli tudi v slovenski skupnosti v Moersu, druge skupnosti pa so pripravile dobrodelno nabirko. Celoten izkupiček od prodaje smo namenili v hvaležen spomin na lani umrlo mater Terezijo, njenim sosestram MISIJONARKAM LJUBEZNI - za najpotrebnejše, za katere nesebično skrbijo. Vsem sodelavcem, posebej

še ŽPS iz Essna, ter vsem darovalcem in kupcem iskren Bog povrni!

Kar težko bi si zamišljali december brez Miklavževega obiska. V župniji so se otroci ter lepo število odraslih srečali z njim kar na šestih krajih. Vsi smo bili deležni njegove dobrote; otroci seveda več, spomnil pa se je tudi vseh odraslih. Naj dobrota, ki smo je bili deležni, spodbudi k dobroti naših src ter dejanj. Miklavžev prihod smo izrabili tudi za adventna srečanja, ki nam pomagajo, da bi še globlje doživeli božične praznike. V tem duhu so se prepletale adventne pesmi in misli.

Božični praznik Jezusovega rojstva nas, čeprav ga slavimo vsako leto, vedno znova nagovori z Božjo ljubeznijo do nas. Vsi, ki iz naše sredine niso odšli čez praznike v domovino, so se pridružili župnijskemu praznovanju tako na sveti večer, na sam božič ter na štefanovo. Letos smo imeli kar tri polnočnice. Ob 19. uri v Moersu, kjer je uvod pripravil pevski zbor z lepimi božičnimi pesmimi, ob 22. uri v Oberhausnu ter ob polnoči v Essnu. Tudi pri drugih dveh polnočnicah smo prisluhnili in doživeli primeren uvod. Izredno številen obisk v prazničnih dneh naj bo prisrčno

povabilo k sv. daritvi tudi ob nedeljah. Tako bo praznično božično sporočilo odmevalo močnejše na poteh našega življenja do cilja.

V nedeljo po božiču, na praznik Svete družine, smo povabili otroke k blagoslovu. Kar lepo število malih Jezusovih prijateljev je prišlo. Bog daj, da bi ob Njem odraščali v dobre kristjane novega tisočletja.

Odpirajoče se novo leto, za katerega si vsi želimo, da bi bilo blagoslovljeno ter zdravo, bo za našo župnijsko skupnost leto jubileja. Primerno bomo zaznamovali ter praznovali 40-letnico obstoja župnije, najstarejše slovenske župnije na nemških tleh. Ob pripravi Cerkve na Slovenskem na sinodo bo to tudi lep izziv za našo župnijo - s pogledom nazaj ustvariti "naš danes" za jutrišnje dni...

Januar - mesec verskega tiska

Dosedanji naročniki ostanite zvesti še naprej, toplo povabljeni novi naročniki. Jubilejno leto župnije je izziv za vse nas. V januarju po možnosti poravnajmo naročnino za naprej in dolgove za nazaj. Naročnina za Našo luč je tudi lep dar, ki bo celo leto spremljal in s hvaležnostjo spominjal na tistega, ki mu jo je naročil - podaril.

AZ

REUTLINGEN

V mestu Reutlingen živi precej Slovencev iz vse Slovenije, žal pa se jih le nekaj odstotkov redno udeležuje slovenskih maš v Pfullingenu in v Bad Urachu.

Tudi letos smo na Württemberškem praznovali 1. november, dan vseh svetih v cerkvi AVE MARIJA v Deggingenu. Kar trije slovenski duhovniki, msgr. g. Janez Pucelj, g. Janez

20-letnica pevskega zbora Slovenski cvet

Sket iz Stuttgarta ter g. Joško Bucik iz Ausburga, so darovali sv. mašo in peli litanije. **Bilo je slovesno kot nekoč doma**, ko sem bil še otrok v spremstvu staršev. Pri maši so sporočili, da je naš g. Janez Demšar bolan v Sloveniji, zato nismo imeli že mesec dni slovenske službe božje ne v Reutlingen niti v Bad Urachu. Dokler g. Demšarja ne bo, ga bo nadomeščal naš nekdanji duhovnik, zdaj že upokojeni g. Ciril Turk, kar nas zelo veseli in smo mu od srca hvaležni.

Osmea novembra smo imeli v Bad Urachu sv. mašo ob 17. uri, po njej pa nas je povabila družina Lušin v cerkveno dvorano na praznovanje 60-letnice g. Alojza Lušina iz Pfullingena. Tokrat smo pri zahvalni sv. maši spet videli znane **obrazе naše katoliške skupnosti**, ki jih drugače pogrešamo. Po izdatni in okusno pripravljene večerji je ob slovenski kapljici in domačih vižah mladih harmonikarjev spet zaigralo srce naše slovenske dobre volje, da smo se vrteli do zgodnjih jutranjih ur. Mnogo takšnih srečanj bi si želeli, pa bodo cerkve spet tako polne kot nekdanj. G. Lušinu želimo še na mnoga zdrava in srečna leta in krogu svojih dragih.

G. župniku Turku pa domač in sčren "Bog plačaj" za njegovo nese-

bično pomoč. G. Demšarju želimo skorajšnje okrevanje!

Vlado Kodela

STUTTART:

Z Marijo v tretje tisočletje - Seminar s p. Leopoldom z Brezij

Sredi novembra smo se spet zbrali na seminarju, tokrat v Eberhardzeltu pri Biberachu. Od petka zvečer do nedelje popoldne nas je p. dr. Leopold Grčar vodil z Marijo skozi skrivnosti rožnega venca v čudoviti svet krščanske vere.

Marija je najlepši zgleđ vere in služenja bližnjim. Verovatni pomeni popolnoma se izročiti in zaupati Bogu.

Z bogatimi življenjskimi izkušnjami in mnogimi primeri iz vsakdanjega življenja nam je dal zaslutiti, kako lepo in hrati odgovorno je naše poslanstvo v tem času in prostoru. Ta seminar je bil v sklopu priprave na sveto leto 2000, a nas je hkrati tudi uvedel v začetek sinode na Slovenskem, saj smo si že zastavljali vprašanja o kvaliteti našega krščanstva, našem molitvenem in bogoslužnem življenju, o naših nalogah v prihodnosti...

Martinova nedelja tudi pri nas ni šla kar tako mimo. Slovenski muzikanti iz Sindelfingna so pov-

abili trio Kožar iz Ribnice na prireditve v soboto zvečer, naši mladi nogometaši "Slovenija-Stuttgart" pa so pripravili praznovanje v nedeljo po maši v dvorani cerkv sv. Konrada. Bilo je prijetno ozračje in mladi so pokazali veliko pripravljenosti ter dobre volje, iznajdljivosti v kuhinji in pri strežbi. Prisotni smo to opazili in tudi nagradili pri nabirki. Mladi pa so tudi veseli in se vsem lepo zahvaljujejo. V njihovo blagajno je prišlo 1.050 DM. To jim prav pride za plačilo igrišča, kjer trenirajo, za prijavo na turnirje.

Veliko martinovanje je bilo tudi 22. novembra v Bönningheimu (KD Mura) in v Plochingenu /KD Kajuh - Ebersbach/.

Novembra smo v Esslingenu krstili Robina Schrama iz Ostfilderna, v Stuttgartu pa Jasmino Pirnar iz Mönchweilerja. Pred oltarjem v cerkvi sv. Konrada sta konec novembra izrekla svoj da zaročenca **Dominik Golenhofen in Helena Smolko**.

Po krajši in težki bolezni se je od nas poslovila 55-letna **Angela Kojzek**. Pokopali smo jo 27. novembra v Stuttgartu. Z možem sta se nameravala prihodnje leto vrniti v domovino, kjer sta si blizu Maribora zgradila svoj dom. Takšen dogodek pa načrte zelo prekriža. Mož Viktor

2. novembra smo obiskali nekaj grobov naših rojakov. Po končanem bogoslužju v gostišču Pri vrtnici v Deggingenu

ter sin Branko in hčerka Brigita bodo zdaj ženo in mamó gotovo zelo pogrešali, po drugi strani pa se še bolj povezali med seboj in potrebovali tudi našo pozornost.

N I Z O Z E M S K A

HEILOO

Srebrna poroka Martina in Ine Rajk

6. novembra je bil zares redek dogodek za izseljenskega duhovnika pa tudi za sorodnike bratove žene. Pri zahvalni maši v kapeli doma počitka v Limmenu sem sicer pogrešal slovensko petje, so pa zato bili Nizozemci hvaležni, da je slovenski duhovnik v njihovem jeziku omogočil lepo doživetje bogoslužje. Pomagala sta tudi sinova Ivan in Marko - in bodoča snaha Petra z branjem in recitacijo. Nekaj sto prijateljev je na "receptiji" dokazalo, da je še en Slovenec na severu Evrope prav gotovo zelo cenjen in priljubljen. Belokranjec Tine še po 27 letih ve, da gostje ne smejo iti domov žejni in lačni.

25-letnica poroke: Ina in Martin Rajk z bratom Lojzetom – mašnikom, sinovoma in bodočo snaho

OZNANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

FRANCIJA

Pariz - Sporočila

Silvestrovanje bo 31. 12. v slovenskem domu v Châtillonu. Ob 19. uri bo zahvalna sveta maša. Bogu se bomo zahvalili za vse, kar nam je dobrega podaril v tem letu. Nato nas Društvo Slovencev v Parizu vabi na veselo silvestrovanje. Igrali in peli nam bodo Mladi pariški slavčki pod vodstvom Marjana Slaviča. Pridite v lepem številu in povabite še druge slovenske in francoske prijatelje. Ob polnoči si bomo voščili srečno in zdravo novo leto 1998.

NEMČIJA

München

Nedeljske maši so ob 16.30 v cerkvi Svtega Duha na Tal blizu Marienplatz. Pol ure pred mašo spovedovanje. Prvo nedeljo v mesecu ob 16.00 molitev za mir in duhovne poklice.

1. 1. novo leto, zap. praznik, maša ob 18.00 v kapeli

2. 1. prvi petek, molitvena ura ob 18.00 v kapeli

6. 1. razglasenje Gospodovo, maša ob 18.00 v kapeli

6. 2. prvi petek, molitvena ura ob 18.00 v kapeli

Šola bo 10., 17. in 24. 1. ter 7., 14. in 28. 2. ob 9.00 v župnišču.

Waldkraiburg

3. in 17. 1. ter 7. in 21. 2. ob 18.00 v cerkvi Kristusa Kralja.

Rosenheim

11. in 25. 1. ter 8. in 22. 2. ob 11.15 v cerkvi ob pokopališču.

Freilassing

11. 1. in 15. 2. ob 16.00 v župnijski cerkvi.

Oberhausen: Sv. maše v januarju in februarju

ESSEN: vsako nedeljo ob 10. uri

OBERHAUSEN: vsako nedeljo ob 11.15

HAMM: 10. 1. ter 7. 2. ob 16. uri

CASTROP: 4. 1. ter 1. 2. ob 16. uri

MOERS: 11. 1. ter 8. 2. ob 16. uri

GÜTERSLOH: 17. 1. ter 21. 2. ob 16. uri

KREFELD: 18. 1. ter 22. 2. ob 16. uri

WETTER: 24. 1. ter 28. 2. ob 16. uri

ESCHWEILER: 25. 1. ter 15. 2. ob 16. uri

Stuttgart: Svete maše decembra in januarja:

STUTTGART - Sv. Konrad: 4., 11. in 18. jan. ter 1., 8. in 15. feb. ob 16.30

BÖBLINGEN: Sv. Bonifacij: 6. jan. /TRIJJE KRALJI/ in 1. feb. ob 10.00

SCHW. GMÜND: Kapela sv. Jožefa: 11. jan. in 8. feb. ob 9.30

SCHORNDORF: kapela-sestre: 18. jan. in 15. feb. ob 8.45

AALEN: Sv. Avguštin: 18. jan. in 15. feb. ob 11.00.

HN-BÖCKINGEN: Sv. Kilian: SOBOTA: 24. jan. in 28. feb. ob 17.00!

OBERSTENFELD: Srce Jezusovo: 25. jan. in 22. feb. ob 9.00.

ESSLINGEN: Sv. Elizabeta: 25. jan. in 22. feb. ob 17.00!

SOBOTNA ŠOLA: Stuttgart: 6. ter 13. dec. in 10. ter 31. jan. od 15.00 do 17.00.

Böblingen: 6. jan. in 1. feb. ob 9.00.

Slovenski dom

Župnijska pisarna je gotovo odprta: torek sredi in petek, od 9.00 do 12.00, torek in petek tudi od 16.00 do 19.00, ter vedno po maši oz. po dogovoru. Tel.: 0711/23 28 91 ali Janez Šket, 0711/2 361 361 oz. 0171/34 776 35.

Konzularni dnevi

- Sophiestr. 25/II: 8. 15., 22. ter 29. jan. in 5. 12., 19. ter 26. feb. (9.00 - 12.30 in 13.00 - 16.00). Tel.: 0711/640-10 31 /32/ ali 80045 München, Lindwurmstr. 10, tel. 089/ 543-98-19.

Lojze Kozar: Materina ruta

“Glej ga, zdaj nam bo pa še grozil! Potipljimo še njega malo, da bo vedel, kako je treba danes z ljudmi govoriti.”

In že so padali udarci. Zvlekli so ga s kočije in ga vrgli na tla. Gotovo bi ga hudo pretepli, pa se je njegova mati pririnila skozi množico in z vsem telesom padla nanj, da bi ga zaščitila. Tudi po njej je padlo nekaj udarcev, toda bili so le rahlo merjeni.

“Babe pa res ne bomo pretepali,” so rekli in malce osramočeni odhajali.

Štef se je pobral. Nekdo ga je oplazil po čelu, da je močno krvavel, rana pa ni bila globoka niti nevarna. Mati mu je ovila glavo s krpo, ki jo je odtrgala od spodnjega krila, in vpila vozniku, ki je hotel konje pognati, naj počaka. Voznik je bil tako zbehan, da ni vedel, kaj naj stori, vendar je počakal toliko, da se je Štef spravil na kočijo, potem pa udrihnil po konjih, da sta planila z mesta kot ponorela.

Voznik bi menda vozil kar mimo človeka, ležečega v jarku, toda Štef je pograbil za vajeti in konja ustavil.

Sklonil se je k pretepenemu in slišal, da ječi. Vzdignil ga je in odnesel na voz.

Nastala je tišina, dolga in mučna.

Ne samo, da človek ni bil mrtev, tudi kake hujše poškodbe ni imel, le pretepen je bil zelo, to je bilo res. Ljudje pa so govorili o njem kakor o mrtvem. Delali so se, kot da so ravnali po pravici in branili neko sveto stvar. V srcu pa jim je bilo mučno in v duši je ležala teža kakor kamen.

Na slovenskem dnevu v Nürnbergu je nastopil tudi župnijski zborček iz Ingolstadta.

Miška je nalašč dolgo kolovratil naokrog, da je šlo že proti večeru, ko se je vrnil k bajti. Bil je zvoljen in lačen in jezilo ga je, da ga je Pejp čakal na pragu in imel objokane oči.

“Si se zopet kisal? Ne moreš drugače, kaj? Kaj pa ti je bilo?”

Pejp bi rad kar naravnost povedal, da zato, ker strica tako dolgo ni bilo domov. Toda ker je bil stric nasajen in slabe volje, se je tudi Pejp zaprl vase.

“Lačen sem bil.”

“Lačen. Vedno samo lačen. Kakor uš neprestano samo žreš.”

Nastala je tišina, dolga in mučna.

“Saj ne mislim zares, Pejp. Godrnjam kar tako, ker sem slabe volje. Jezen sem. Pa ne na tebe, Pejp, zares ne na tebe.”

Treba je bilo še to in ono opraviti, zakuriti ogenj, pripraviti drva, podojiti kozo. Miška je danes vse opravljal z jezo, to je Pejp dobro videl. Kljub temu je hodil z njim na vsak korak, tudi po vodo je šel s stricem, čeprav je bilo že pozno in ga je zeblo v noge.

Toda Pejpu je bilo tako prijetno ob živem človeku. Ves dan je bil sam in ure so se vlekale in vlekale. Zdaj pa so sence prijaznejše, Belka je porednejša in bolj razigrana, hiša se je nekako napolnila, vrata tako ljubeznivo škripljejo, ko hodita noter in ven, ogenj bolj prijazno plapolja in nekaj šepeče, dim pa kar poplesuje nad streho in ustvarja tako smešne in čudne podobe. In Pejp ve, da je vse to zato, ker se je stric vrnil.

Ko se je zračilo in je ob ognju v bajti nastala prijetna svetloba, tista toplota, voljna, uspavajoča, in ko sta imela pred seboj lonc Belkinega mleka, je Pejp nekje iz mračnega kota pričaral na mizo precejšen kos kruha.

“Nate, stric! Danes bova z mlekom jedla kruh.”

“Saj imava krompir.”

“Krompir lahko jeva jutri.”

“Odkod pa ga imaš, Pejp? Si bil v vasi ali ti ga je kdo prinesel?”

“Vi ste ga prinesli. Dali ste mi ga za kosilo, naj ga opoldne pojem.”

“In ga nisi?”

“Ne.”

“Zato si se pa potem cmeril, ker si bil lačen.”

“Nisem mogel jesti.”

“Zakaj ne?”

“Ker vas ni bilo doma. Kruh je mnogo boljši, kadar ga jeva skupaj. Kakor zdajle, ko je pri nas tako lepo.”

“Pejp, sinek! Kakšen otrok pa si ti? Kakšno srce pa imaš? Kako boš pa ti s takim srcem mogel živeti?” Potegnil je Pejpa k sebi. Ni jokal. Iz oči pa so mu kljub temu tekle solze. Potem je Pejpa rahlo odrinil in žalostno, obenem pa skoraj zadirčno rekel:

“Ne bom jedel kruha.”

“Zakaj ne, stric? Za vas sem ga hranil.”

“Nisem ga vreden, Pejp. Danes ga nisem vreden.”

“Zakaj niste vredni, stric?”

“Ker je kruh božji dar. Jaz pa sem danes storil nekaj grdega.”

“Ste se v hlače, stric?” je vprašal s tako naravnostjo, da je Miška prasn timer smeh, pa se je takoj zopet zresnil.

“Ne, Pejp. Nekaj mnogo gršega.”

“Kaj gršega?”

“Da. Pomagal sem ujeti človeka.”

“Ujeti človeka?”

“Da, Pejp. Človeka, ki so ga drugi preganjali.”

“Zakaj so ga preganjali?”

(Stuttgart) Na martinovanju v Stuttgartu je nastopil trio Kožar iz Ribnice.

“Ne vem natanko. Menda nihče ne ve. Mislili so, da je njihov sovražnik. Morda je bil, morda ne. Ne vem. Mogoče je bil samo ubog človek, ki mu je bilo doslej hudo na svetu. Mogoče so mu kdaj storili veliko krivico, pa si je želel, da bi bil svet drugačen, boljši, lepši. Pa je že pred prvo nevarnostjo zbežal in tedaj so dobili moč nad njim. Veš, Pejp, preganjan človek je vedno obžalovanja vreden, pa tudi smešen. Človeku se smili, obenem se pa jezi nanj, zakaj se ne postavi v bran. Tudi mene je jezilo, ko je bežal. In v svoji neumnosti sem mu podstavil nogo, da je padel. Prekopnicnil se je kakor mlado mače. Takrat sem se smejal, sedaj pa se jezim nase. Moral bi mu pomagati, ker je bil sam proti vsem. Pa sem prevrgel s tistimi, ki so preganjali. Kriv sem, da so ga ujeli. Pri padcu se je mnogo zamudil, morda se je tudi hudo udaril. Zato ne bom jedel kruha.”

“Pa so ga ujeli?”

“Žal so ga ujeli.”

“In kaj so potem z njim naredili?”

“Ne vem. Bojim se, da so ga ubili. Bil je kot prazna vreča, ko ga je Štef pobral in naložil na voz.”

“Mrtvega, stric?”

“Mislim, da ni bil še mrtev. Morda tudi ne bo umrl zaradi tega. Toda gotovo so mu ubili dušo. Morda nikoli ne bo hotel storiti več komu kaj dobrega. V vsakem človeku bo videl samo sovražnika. Veruj, jaz to dobro vem. Tudi jaz sem mu bil sovražnik. Nič nisem imel proti njemu. Celo smilil se mi je, ko je bežal in vendar sem mu podstavil nogo in vpil in ščuval druge. Zdaj se mi zdi, kakor da to nisem bil jaz. Nekdo drug je v meni kričal, se veselil človeške bede, nekdo drug je sunil nogo naprej prav takrat, ko se je njegova odlepila od tal in hotela napraviti skok. V tistem hipu je zadela ob mojo, rahlo, da sem komaj čutil dotik, njega pa je spodneslo, da si je skoraj tilnik zlomil. Storil sem nekaj zelo grdega, Pejp. Nekaj tako grdega, da tega nikoli ne bom pozabil. Ne vem, kako mi bo Bog to odpustil.”

“Zakaj pa Bog, stric? Ste Bogu tudi storili kaj hudega?”

“Sem, Pejp, gotovo sem. Ko sem podel nogo prestrašenemu bežečemu človeku, se je sam Bog spotaknil ob njo.”

“Ne bom jedel kruha.”

“Ste ga zares videli, da se je spotaknil ob njo?”

“Seveda sem ga videl, saj je padel.”

“Bog je padel, stric?”

“Človek vendar, Pejp, človek. Toda kar storimo človeku, storimo Bogu. Dobro ali slabo.”

Pejp je samo svetlo gledal in videlo se mu je, kako skuša razumeti in klobčič razvozlati.

“Veš, Pejp, to je tako: Bog je nekako v vsakemu človeku. Bil je tudi v tem, čeprav ta ni vedel o njem nič ali skoraj nič. Toda ti si še majhen in tega ne razumeš. Saj še jaz skoraj nič ne vem o tem.”

“Razumem, stric.”

“Kaj razumeš?”

“Da je Bog v vsakemu človeku. Tudi v vas. Zdaj to dobro razumem.”

“Si nor, Pejp! V meni? V meni naj bi bil Bog? Kako si prišel na to neumno misel?”

“Sami ste rekli. In zdaj dobro vem, da je to res.”

“Kako neki bi moglo biti res.”

“Saj bova danes kruh, stric.”

“Tako, stric. Kadar vas vidim, kako greste po poti ali skozi gozd, takrat ptički utihnejo, zajčki dvignejo ušesa in so čisto pri miru. Veverice se zapodijo na vrh drevesa in od tam gledajo dol, murni se skrijejo v luknjico in nehajo cvrčati, celo veter za nekaj časa neha pihati. Vi pa stopate velik in močan mimo vsega in se ničesar ne bojite. In vedno ste dobri z menoj, čeprav se včasih razjezite. Jaz pa sem tako rad pri vas in tako težko čakam, da se vrnete odkod domov.”

“Toda danes, Pejp, danes ni v meni Boga. Povedal sem ti zakaj. Zato je pa v tebi, Pejp. Ti si kakor Jezus, dober in poln miline.”

“Kakšen je Jezus, stric?”

“Vidiš, Pejp, o njem bi ti moral že davno vse povedati. Ne vem mnogo o Jezusu, kar pa vem, je tako lepo, tako žalostno in tako veselo, da se ne boš naveličal poslušati. Veš, Pejp, ne bo drugače, v nedeljo pojdeš z menoj k maši. Cvetna nedelja bo in nesli bomo mašice.”

“Ne bo mrzlo, stric?”

“Saj res. Tak ne moreš k maši, saj bi bil kakor bela vrana.”

“Kakšna bela vrana? Saj so vrane črne.”

“Zato pa. Toda nič ne skrbi. Dobil ti bom nekje obleko, pa če bi moral iti ponjo na konec sveta.”

“Kje je konec sveta, stric?”

“Ne vem. Nekje daleč, nekje na koncu. Nekateri pravijo, da konca sveta sploh ni.”

“Da je vedno samo dalje in dalje?”

“Tako nekako.”

“Kaj pa potem?”

“Še dalje in dalje. Saj si sam rekel.”

“To mora biti pa zelo daleč. Tako daleč pa ni treba iti.”

“Vidiš, kako sva neumna. Klepetava in klepetava, na mladu pa je že kot podplat debela mezdra. In krompir se je shladil. To pač veš, da te mora krompir pošteno peči v prste, če hočeš reči, da je bil zares dober.”

“Saj bova danes kruh, stric.”

“Naj bo, še tebe ne razžalim, saj si kakor mali Jezus. Toda jedel ga bom, ko ga blagosloviš. Moj blagoslov danes nič ne bi veljal, ker sem grd grešnik. Zato ga ti blagoslovi.”

“Saj ne znam, stric.”

“Zdaj ga pa imaš! Je kakor mali Jezus, pa ne zna blagosloviti kruha! Zares ne vem, kako je potem Bog v vsakem človeku. Naredi križ nad kruhom. Ne z nožem, saj ni kaj rezati. Z roko naredi križ in reci: Bog blagoslovi!”

“Bog blagoslovi!” reče Pejp in slovesno naredi znamenje križa.

Miška vzame drobno Pejpovo roko v svoji dve medvedji šapi, jo z obredno slovesnostjo ponese k ustom in jo poljubil. Obdrži jo nekaj časa v svojih rokah in se zelo resno zagleda Pejpu v oči.

“Pejp, poslušaj me. Glej, ti si še majhen smrkavec in jaz sem ti poljubil roko. Zakaj? Pejp, ker je v tebi nekaj, sam ne vem kaj. Toda ta roka bo storila mnogo dobrega ali pa mnogo zla. Če boš delal dobro, boš mnoge odrešil, bolj kakor si moraš misliti. Če boš delal zlo, boš napravil sebe do kraja nesrečnega. Srednje poti zate ni, moj

(Bedford) Zbrali smo se pod Slomškovičevim geslom “Vera bodi nam luč”.

fant, moj mali sinek. Ko bi mene Bog uslišal, bi ga prosil naj ti pomaga, da boš delal dobro.”

Naslednjega dne je Miška že zgodaj odšel z doma. Bil je nemiren in željan novic. Vrnil se je dobre volje, preden je bil poldan. Zvedel je, da onemu človeku, ki so ga potolkli, nič ni hudega in mu niti v bolnišnico ni bilo treba. Bolj ga je zdelalo lastno srce kot tuji udarci.

Zvedel je tudi, da so pri Gradu prav tako nagnali agitatorja, drugod pa so zborovanja mirno potekla. O cerkvenem imetju sploh ni bilo nikjer govora, pač pa so postavljali neke “direktorijume”, nove oblasti. Prinesel je tudi obleko za Pejpa in sedaj sta jo pomerjala.

“Hlače so ti samo za dlan predolge. To nič ne de, saj se dajo zavihati. Odrezati bi jih bilo škoda, kajti bi boš rasel, sinek, hlače pa ne. Preobilne so tudi. Vanje bi spravili kar dva Pejpa.”

“Saj ni več Pejпов. Saj sem sam.”

“Zato bi te pa lahko bilo malo več. Nekje bom moral dobiti jermen, da ne boš hlač v rokah nosil. Suknjič ti bo dober komaj čez tri leta. Vsaj gumbe bi morala prešiti za dober pedenj. Toda do nedelje ne bo mogoče. Preveč si droben, Pejп, preveč droben.”

“Zdaj je to moje, stric?”

“Tvoje. Prosil sem, da bi ti obleko samo posodili, pa je ženska samo zamahnila z roko, ko sem jo vprašal, kdaj naj jo nazaj prinesem.”

“V njej bom hodil samo k maši.”

“Samo k maši, Pejп. Potreboval bi tudi čevlje, toda takih, ki bi bili tebi prav, menda sploh ne izdelujejo. Sicer je pa že pomlad.”

20

(Lisieux) Skupina Slovencev iz Francije na romanju

Cvetna nedelja je bila zares praznična. Vlekel je topel jug in sonce je bilo, ko je komaj vzšlo, tako zlato, da so ljudje rekli:

“Najkasneje v dveh dneh bo dež.”

Že prejšnji dan so si pripravili mačice, kajti na svetno nedeljo nihče ni prišel brez veje ali vejice v cerkev. Gospodinje so prinesle butare, dober laket dolge. Med mačice so vpletle brinove vejice in vse lepo povile s trakom ali prejo, spodnji del pa so zavile v belo ali rumeno ruto, ki je morala biti čim lepša, svileni ali vsaj s svilenimi programi.

Moški, prav tako dekleta in fantje, so nosili samo eno ali dve šibi z debelimi mačicami, ki se še niso razcvetele. Pazili so, da se nobena mačica ni odtrgala, toda v gneči je bila še tako velika pazljivost zaman. Saj so bili na ta dan ljudje v cerkvi tako stisnjeni, da bi lahko vrč vode vtil nanje, pa niti kapljice ne bi pritekla na tla.

“Kje je konec sveta, stric?”

V dopoldanskem soncu cvetne nedelje je bila cerkev svetega Ivana nadvse praznična. Že navsezgodaj je bilo okrog nje vse živo. Vleklo so jih novice, ki bi jih radi slišali, poleg tega so prišli danes tudi stari ljudje, ki so se končno otresli zimskega mrtvila in prišli med ljudi.

V soboto zvečer je Miška dajal Pejpu še zadnja navodila, kako naj se v cerkvi obnaša. Naučil ga je poklekniti in pokrižati se.

“Otroci ti bodo nagajali, toda ne meni se zanje. Za naganje bo jutri namreč izvrstna prilika, saj bo vsak imel svojo šibo. Nalašč te bodo z njo drezali v ušesa, ti šarali po obrazu in laseh. Saj res, lasje, Pejп. Nanje sva čisto pozabila. Doslej tega sploh nisem opazil, zdaj pa vidim, da imaš dolge kot kakšna deklica. Figo, deklica! Kot kakšen angelček. Angeli imajo tudi dolge lase, pa zaradi tega še niso deklice. Zdaj res ni mogoče nič več narediti, jutri bom pa videl. Če ne bi šlo drugače, skočim nekam v vas po škarje. Umiti te pa moram še nocoj. Voda je že vroča.”

“Saj sem se danes že umil. Že zjutraj.”

“Res si se, samo kako. Zmočil si si nosek, ušesa in vrat po o vodi nič ne vedo.”

Preden sta šla spat, je Miška Pejpa slekli, namočil cunjjo v vročo vodo in ga začel umivati od temena do pete. Ko je Pejп zaspal, je na ta način okopal še sebe, kajti jutri bo po dolgem času spet šel v cerkev in zato mora biti vsaj na telesu čist. V duši se ni preveč dobro počutil.

Se nadaljuje

RTV SLOVENIJA na satelitu

Televizijski programi RTV Slovenija na satelitu:

-TV SLO 1 -TV SLO 2 -TV SLO 3

Radijski programi RTV Slovenija na satelitu:

-RA SLO 1 -RA SLO2 -RA SLO 3

RTV Slovenija prek zemeljske satelitske postaje svoj signal nenehno pošilja do satelita Hot Bird 3, ki je vtirjen 36.000 kilometrov nad ekvatorjem.

Ko signal pride do satelita, ga ta ojača in v digitalni obliki pošlje nazaj na Zemljo. Tako lahko vsakdo, ki ima satelitsko anteno in digitalni sprejemnik, spremlja radijske in televizijske programe RTV Slovenije po vsej Evropi.

Za sprejemanje satelitskih programov v Sloveniji ne bo omejitev. Še naprej pa bodo slovenski satelitski programi z informativnimi vsebinami in iz lastne produkcije nezaklenjeni in brez omejitev za vse evropske gledalce in poslušalce. Tako bo možno brez posebne naprave za odklepanje programov (dekoderja) spremljati Dnevnik in druge informativne, kulturne, dokumentarne in izobraževalne oddaje domače proizvodnje ter domače oddaje v tujih jezikih. Tisti, ki bodo želeli v tujini spremljati zaklenjene dele slovenskih programov prek satelita, bodo torej morali kupiti dekoder in posebno kartico za odklepanje programov, s katero bodo plačevali RTV naročnino. Tuji naročniki satelitskih programov RTV Slovenije bodo tako izenačeni z domačimi, saj bodo morali vsi plačevati naročnino.

Satelitsko oddajanje nacionalnih programov bo državi omogočilo stik z zdomci in izseljenci, predvsem pa nemotene vezi z zamejskimi Slovenci, ki so jim geografske in tehnične ovire do zdaj onemogočale vsakdanji stik s programi in jezikom matične domovine. Tako bo imel sleherni Slovenec možnost, da kjerkoli v Evropi ostane v neprekinjeni zvezi z dogodki in novicami iz domovine.

Podatki o satelitu Hot Bird 3

Teža: 2915 kg

dimenzije: 2,8m X 1,7m X 2,5m

izdelovalec: Matra Marconi Spaco

število transponderjev: 20

pozicija: 3.600 km nad ekvatorjem

lokacija: 13 E (vzhodno)

frekvenca sprejema: 12302,880 Mhz, polarizacija Y

pokrivanje: Evropa

življenjska doba 15 let

CERKNO

Knjiga Cerkljansko skozi čas je četrto domoznansko delo ljubiteljskega zgodovinarja Cerkljana Viktorja Prezlja. Ob tem je založba Bogataj iz Idrije poskrbela tudi za natis zanimivega zemljevida. Gre za dokument iz leta 1751, ki ga je čedajskem arhivu odkril neutrudni raziskovalec zgodovine krajev ob Soči in Idrijci, kobariški dekan Franc Rupnik. Skoraj četr tisočletja stari zemljevid Cerkljanske spada med najstarejše karte tega ozemlja. Po čedajskem izvirniku ga je ročno pobarval idrijski slikar Nande Rupnik. Založba Bogataj, ki ga je natisnila na papirju starinskega videza, je z zemljevidom dopolnila pisno pripoved pisatelja in zbiralca ljudskega izročila Viktorja Prezlja. V knjigo je spravil podobo Cerkljana, ki ga je v stoletjih življenje izoblikovalo v vztrajnega, hudomušnega in klenega človeka, ki zna življenje užiti v veliko žlico. Opisuje čase, ko so staroselci iz cerkljanskih zaselkov v svet potovali po starih karavanskih poteh, naravne nesreče, o katerih pisni viri poročajo že v letu 1710, knjigo pa je začinil še z anekdotami, zgodbami in pripovedkami.

DOBROVO

Briško grozdje se je že septembra "preselilo" v sode. Čeprav ga je bilo nekoliko manj, je letošnji vinski letnik kakovostno zelo dober. V kleti KZ Goriška brda so sprejeli več kot 900 vagonov grozdja. Pred novim letom so v kleti prvič v svoji zgodovini sprešali znatno količino posušenega grozdja merlot. Konec septembra so natrgali skoraj 5000 kilogramov slastnega merlota z visoko sladkorno stopnjo, ga spravili v gajbice in dva meseca sušili na zraku. V naslednjih dneh bodo mošt spravili v sode barique, kjer bo zorel dve leti. Kot desertno sladko vino naj bi ga v steklenicah ponudili na trgu šele čez štiri leta. To bo predikatno vino, namenjeno zgolj sladokuscem.

KRANJ

Kranjčani so na Bekselnu, kot domačini pravijo križišču Bleiweisove in Koroške ceste v Kranju, odkrili doprni kip svojega someščana, dr. Janeza Bleiweisa.

Janez Bleiweis, plemeniti Trsteniški, je bil rojen 19. novembra 1808 v Kranju. Po končanem študiju medicine in veterine na dunajski univerzi je z leti postal eden vodilnih znanstvenikov na tem področju. Kljub temu pa je v zgodovini ostal zapisan predvsem kot zavedni Slovenec, narodni buditelj, politik ter urednik Kmetijskih in rokodelskih novic, edinega časnika, ki je v

slovenskem jeziku izhajal tudi v času Bachovega absolutizma.

LJUBLJANA

Graški zgodovinar Stefan Karner v predstavljeni študiji ugotavlja, da nemško govoreča skupnost v Sloveniji obstaja in je ohranila kontinuiteto, čeprav ni velika; štela naj bi 1813 ljudi in k temu nedoločeno število tistih, ki se "ne morejo ali si ne upajo opredeliti". Avstrijsko zunanje ministrstvo - Karner je prvi izvod študije na tiskovni konferenci na Dunaju izročil predstojniku mednarodnopravnega oddelka ministrstva, veleposlaniku Franzu Cedeju - je tako dobilo v roke znanstveno podlago za pogovore o tej kočljivi temi s Slovenijo.

Slovenska diplomacija česa takega nima na voljo, čeprav zgodovinarji in drugi znanstveniki teme niso povsem zanemarili. Profesor politične geografije na ljubljanski filozofski fakulteti Vladimir Klemenčič je v pogovoru za Delo izrazil prepričanje, da je nemško govorečih kratko malo premalo, da bi se mogli organizirati kot manjšina in oblikovati njene interese.

NOVO MESTO

Čeprav so začela veljati nova navodila za zaposlovanje tujcev, na Dolenjskem ni večjih nesoglasij pri njihovem zaposlovanju. Odslej mora delodajalec, poleg vseh drugih dokumentov, dokazati z zdravniškim spričevalom, da je za predlagano delovno mesto tujec resnično zdravstveno sposoben. Na zavodu pravijo, da se bodo poostreni pogoji zaposlovanja čutili šele na pomlad, ko se bo začela gradbena sezona. V prvih devetih mesecih so na Dolenjskem in v Beli krajini izdali 1715 delovnih dovoljenj za redno delovno razmerje, devet za pogodbeno delo ter 555 osebnih dovoljenj. V Beli krajini se zelo čuti bližina meje, saj prihaja veliko tujcev redno na delo v Komet in Beti. Število tujcev je bilo na omenjenem območju ob koncu septembra na lanski ravni.

TRST

V veliki dvorani Kulturnega doma v Trstu je bila proslava ob 250. obletnici rojstva barona Žige Zoisa. Proslavo je priredil slovenski tržaški trgovski zavod, ki nosi ime po njem. Slavnostni govornik, slavist prof. Jože Faganel, je orisal Zoisov pomen pri pospeševanju gospodarskega, zlasti pa kulturnega in literarnega razvoja med Slovenci. Pri tem je kritično dodal, da bi si morali izprašati vest, kaj smo se od Zoisa naučili tako Slovenci v matiči kot tudi Slovenci v zamejstvu, ter česa so se pripravljene naučiti od Zoisa ustanove in država.

VIPAVA

Vipavska klet, eden največjih izvoznikov slovenskih vin, saj na svetovnih trgih proda že okrog 15 odstotkov svoje pridelave, je uveljavljena tudi na tako zahtevnih trgih, kot je švedski. Klet na Švedskem že trži sauvignon, pred kratkim pa so Vipavci v okviru načrtnega dela na tujih trgih v Stockholmu pripravili dve zelo uspešni predstavitvi širšega izbora svojih vrhunskih vin. Predstavitev so se udeležili priznani sommelierji, novinarji, specializirani za vina in kulinariko, lastniki in predstavniki trgovskih hiš, drugi specialisti in predstavniki monopola. Po splošni oceni švedskih predstavnikov bi lahko marsikatero od predstavljenih vipavskih vin našlo svoje mesto na policah švedskih trgovin.

DAVČNE OBVEZNOSTI

Do konca letošnjega oktobra so pravne in fizične osebe davčni upravi dolgovale več kot 56 milijard tolarjev, od tega je dolg fizičnih oseb presegel 35 milijard tolarjev. Večji del dolgov je nastal v letu 1991 - od tedaj izvirajo tudi dolgovi, ki so večinoma neizterljivi, saj so se dolžniki izselili iz Slovenije. Letos maja so bili sprejeti ukrepi za izboljšanje prisilne izterjave, uvajajo takojšnje izterjavo zapadlih dajatev in usposabljanje izterjevalcev.

Ukrepi so imeli večji učinek pri izterjavi prometnega davka kot pri dohodnini. Pri rubežu najpogosteje zaplenijo osebne avtomobile, doslej so na dražbah prodali že več kot sto avtomobilov za poplačilo davčnih dolgov.

Med največjimi davčnimi dolžniki je neki podjetnik s štajerskega konca, ki davčni upravi dolguje približno 3,5

(Berlin) Vesele štajerke so s pesmijo Ave Marija navdušile v cerkvi sv. Elizabete.

milijarde tolarjev, v davčnem uradu v Murski Soboti pa v preteklih šestih letih sploh ni bilo izterjav, čeprav je bilo dolžnikov veliko.

"TRAJEKT" ČEZ MURO

Že lani decembra so začeli opravljati gradbena dela na petih lesenih mostovih, in sicer čez rokav in mrtvice Mure med Dokležovjem in Veržejem. Mariborski Gradis bo na prleški strani postavil tri mostove, cestno podjetje iz Celja pa na prekmurski strani dva.

Gradnja novih betonskih mostov bo trajala najmanj do avgusta prihodnjega leta, zato je naložbenik, Direkcija za ceste RS, za ves promet zaprl regionalno cesto. Tako ves promet teče prek Petanjcev ali Bistrice. Nekateri se sicer na svojo odgovornost peljejo mimo gradbišč, kar je tvegano in nevarno, spet drugi pa so si našli bližnjico in se z avtom čez Muro prepeljejo z brodom - za to pa morajo plačati sto tolarjev. Dokler bo vreme dopuščalo (Mura bo začela pri nizkih temperaturah zmrzovati) bo lžakovski brod vozil. Tako bo v prihodnjih devetih mesecih nekaj več denarja v blagajni KS lžakovci, saj brod vozi od jutra do večera.

PETINA INVALIDSKIH UPOKOJENCEV

Lani je bilo od 463.322 upokojencev kar 97.649 oziroma 21 odstotkov invalidskih. Poleg tega ima Slovenija še približno 27 tisoč delovnih invalidov II. in III. kategorije, ki za svojo invalidnost prejemajo denarna nadomestila, 205 delovnih invalidov je lani čakalo ali opravljalo poklicno rehabilitacijo, 4766 delovnih invalidov pa je čakalo na zaposlitev. Denarno nadomestilo za telesno okvaro (invalidnino) je uživalo 47.784 upravičencev, dodatek za pomoč in postrežbo pa je prihajal na 20.855 naslovov. Skupno je imelo v Sloveniji lani 124 tisoč oseb status delovnega invalida.

ZASEBNA KIRURGIJA

V Rožni dolini v Ljubljani so odprli prvo slovensko zasebno kirurško bolnišnico - Kirurški sanatorij Rožna dolina. V bolnišnici, ki so jo začeli zidati septembra lani, se bodo lahko zdravili tisti pacienti, ki si bodo to lahko plačali, saj gre za samoplačniško bolnišnico, ali pa si bodo delno ali v celoti povračilo plačila storitev zagotovili tisti, ki imajo sklenjena nadstandardna zdravstvena zavarovanja pri zavarovalni družbi Adriatic ali pri ZZZS.

Novo pri Mohorjevi družbi iz Celovca

Knjižni dar za leto 1998

Po dobri koroški navadi je koledar sestavljen iz člankov slovenskih rojakov po vsem svetu. Poročila dajejo vpogled v življenje Slovencev doma in po svetu. Priznani avtorji - pisatelji, strokovnjaki, kulturniki - iz Koroške, Slovenije in Italije so s svojimi prispevki poskrbeli tudi za drugo zanimivo in bogato branje, ki je kakor nalašč ustvarjeno za dolge, a kratkočasne zimske večere. Koledar dopolnjuje bogato slikovno gradivo.

160 strani, namesto šil. 160,- šil. 110,- SIT 1575,-

Družinska pratika za leto 1998

Tudi letošnja pratika je polna drobnih, a zanimivih prispevkov. Bralca bo razveselila s raznovrstnim in kratkočasnim branjem, z mnogimi pisanimi kamenčki iz svojega bogatega mozaika. 160 strani šil. 50,-, SIT 600,-, US\$ 5,50,-, can\$ 7,-

Janko Zerver PO KOROŠKIH POTEH

Avtor predstavlja Koroško v osmih potopisih, pri katerih se ustavi v zanimivejših krajih ter opiše njihove znamenitosti. Sedem poti je namenjenih dvojezični Koroški, ena pa popelje bralca na severni del dežele. Knjiga je opremljena z množico fotografij in "literarnimi ilustracijami".

160 strani, namesto šil. 198,-, šil. 140,- SIT 1725,-

Jurek Becker LAŽNIVEC JAKOB

Roman Jureka Beckerja je pretresljiva zgodba o Judu Jakobu, ki je med drugo svetovno vojno zaprt v judovskem getu na Poljskem. Da bi lahko dajal drugim in sebi upanje v boljšo prihodnost, se Jakob zlaže, da ima radio, iz katerega prihajajo spodbudne novice o napredovanju sovjetske vojske. 275 strani, namesto šil. 180,-, šil. 120,-, SIT 1600,-

Cena knjižnega daru: namesto šil 736,- le šil 490,- ali SIT 6.500,- (brez Pratique)

SKLADENJSKI NAKLONI

1. ZAMENJAJ PESNIŠKI OBRN-JENI BESEDNI RED Z NAVAD-NIM:

Poet tvoj nov Slovincem venec vije. V sanjah kvišku kakor jelen plane. O, zlatih dni spomin me vleče na planine. Čoln ziblje ob bregu se tam. Hrasti orjaki za poljem stoje in se z burjo borijo. Na mojo pot ne trosi rož dišečih. Vsa v beli je svetlobi naša soba. Večer je. V breze veter se zaganja.

2. IZ BESED V VSAKI VRSTI SES-TAVI POVEDI V OBLIKI ZA PRETEKLI ALI PRIHODNJI ČAS:

na dvorišču, otroci, igrati se - ti, gladko, znati, brati - v svoji sobi, pismo, Matjaž, pisati - na knjižno polico, knjige, (jaz), zlagati - prejšnjo soboto, v hribe, (mi), odpraviti se - prejšnji petek, v Postojno, z avto-busom, (mi), odpeljati se - včeraj, v šolo, s kolesom, (jaz), peljati se - jutri, midva z Borisom, ribe, iti, loviti - včeraj, na Bazovici, gozd, goret -

PODREDNO ZLOŽENA POVED - OSEBKOV ODVISNIK

3. OSEBKOVE ODVISNIKE PRETVORI V NAVADNE OSEBKE:

Zgled: Zaželeno je, da se udeležiš zabave. Zaželeno je tvoja udeležba na zabavi.

Ali bo prišel avtobus pravi čas, je še negotovo. Sklenjeno je že, da bo Janko premeščen v drug razred. Začelo me je dolgočasiti, da neprestano tekam v krogu. Povsem jasno se je slišalo, kako je počila suha vejica. S poskusom je bilo dokazano, da je domneva pravilna. Ni nam ja-

sno, kaj meniš. Ni nam znano, kdo je izumil sekuro. Zanima me, koliko je zvezd na nebu. Prepovedano je, da bi hodili po travi.

4. PRETVORI NAVADNE OSEBKE V OSEBKOVE ODVISNIKE:

Zgled: Zaželeno bi bila tudi vaša nav-zočnost na sestanku. Zaželeno bi bilo, da bi bili tudi vi na sestanku.

Zelo bi me razveselil vaš obisk. Njihova srečna vrnitev je še negotova. Zaslišalo se je šumenje vode. Kupce je razjezilo zvišanje cene. Lažnivec tudi krade. Krivec prometne nesreče ni bil ugotovljen. Lenuh sam sebi čas krade. Resnicoljubni si ne maši ušes. Rad bi se udeležil praznovanja tvojega rojstnega dne. Čedalje bolj je opazna moja starost.

5. POVEŽI PO DVE ENOSTAVČNI POVEDI V ENO ZLOŽENO:

Zgled: Prešeren je v Poezijah rabil 2822 različnih besed. To je ugotovljeno. - Ugo-tovljeno je, da je Prešeren rabil v Poezijah 2822 različnih besed.

Darinka je zbolela. Tako se zdi. - Nerodno ti je. Tako se mi zdi. - Iztok je pravilno naredil domačo nalogo. To je razveseljivo. - Silva in Irena sta ves popoldan igrali pod mojim oknom namizni tenis. To mi je šlo na živce. - Bojan pomaga mami. To je prav. - Zakaj imamo glasbo rajši kot hrup? To me zanima. - Zakaj elektrika ne ubije ptic na žici električne napeljave? To se mi zdi čudno.

6. VPRAŠAJ SE PO ODVISNIKIH V NASLEDNJIH POVEDIH:

Kdor dela, dela tudi napake. Kdor ne ljubi živali, tudi ljudi ne ljubi. Zgodilo se je, kar sem pričakoval. Skrbelo me je, če se bom pravi čas zbudil. Zanima me, ali tekma sploh bo. Obljubljeno nam je, da bodo premog pripeljali v torek. Kdor hitro da, dvakrat da. Kdor se enkrat opeče, zmeraj od ognja steče.

7. PREGOVORE DOPOLNI Z OSEBKOVIM ODVISNIKOM:

....., naj ne je.
....., se v križe položi.
....., mu kruha ostaja.
....., ima v nogah.
....., dočaka.
....., tudi krade.
....., dvakrat da.

8. DOPOLNI STAVKE Z OSEB-KOVIM ODVISNIKOM:

....., nizko pade.
....., najde povsod dosti dela.
....., se nikogar ne boji.
....., se ne boji govoriti resnice.
....., jo bo poiskal.

REŠITVE:

1. PESNIŠKI OBRN-JENI BESEDNI RED: Tvoj poet Slovincem vije nov venec. V sanjah plane kvišku kakor jelen. Spomin zlatih dni me vleče na planine. Tam ob bregu se ziblje čoln. Hrasti orjaki stoje za poljem in se borijo z burjo. Na mojo pot ne trosi dišečih rož. Naša soba je vsa v beli svetlobi. Večer je. V breze se zaganja veter.

2. IZ BESED SESTAVLJENE POVEDI V OBLIKI ZA PRETEKLI ALI PRIHODNI ČAS:

Na dvorišču so se igrali otroci. Ti boš znal gladko brati. V svoji sobi je Matjaž pisal pismo. Knjige sem zlagal na knjižno polico. Prejšnjo soboto smo se odpravili v hribe. Prejšnji petek smo se odpeljali v Postojno z avtobusom. Včeraj sem se odpeljal v šolo s kolesom. Jutri bova šla z Borisom loviti ribe. Včeraj je na Bazovici gorel gozd.

3. IZ OSEBKOVIH ODVISNIKOV V NAVADNE OSEBKE:

Negotov je prihod avtobusa ob pravem času. Jankova premestitev v drug razred je že sklenjena. Neprestano tekanje v krogu me je začelo dolgočasiti. Pok suhe vejice se je povsem jasno slišal. Pravilna domneva je bila dokazana s poskusom. Tvoje mnenje nam ni jasno. Izumitelj sekire nam ni znan. Zanima me število zvezd na nebu. Prepovedana je hoja po travi.

4. IZ NAVADNIH OSEBKOV V OSEBKOVE ODVISNIKE:

Zelo bi me razveselili, da bi me obiskali. Ni še gotovo, da se bodo srečno vrnili. Zaslíhalo se je, kako je šumela voda. Kupce je razjezilo, da so zvišali cene. Kdor krade, tudi laže. Kdo je zakrivil prometno nesrečo, ni bil ugotovljeno. Kdor lenari, sam sebi čas krade. Kdor je resnicoljuben, si ne maši ušes. Rad bi bil zraven, ko boš praznoval tvoj rojstni dan. Čedalje bolj je opazno, da sem star.

5. POVEŽI PO DVE ENOSTAVNI POVEDI V ENO ZLOŽENO:

Zdi se, da je Darinka zbolela. - Zdi se mi, da ti je nerodno. - Razveseljivo je, da je Iztok pravilno naredil domačo nalogo. - Šlo mi je na živce, da sta Silva in Irena ves popoldan igrali pod mo-

jim oknom namizni tenis. - Prav je, da Bojan pomaga mami. - Zanima me, zakaj imamo glasbo rajši kot hrup? - Čudno se mi zdi, zakaj elektrika ne ubije ptic na žici električne napeljave?

6. VPRAŠANJA PO ODVISNIKI:

Kdo dela tudi napake? Kdor dela. - Kdo tudi ljubi ne ljubi? Kdor ne ljubi živali. - Kaj se je zgodilo? Kar sem pričakoval. - Kaj me je skrbelo? - Ali se bom pravi čas zbudil. - Kaj me zanima? Ali tekma sploh bo. - Kaj nam je obljubljeno? Da bodo premožg pripeljali v torek. - Kdo dvakrat da? Kdor hitro da. - Kdo zmeraj od ognja steče? Kdor se enkrat opeče.

7. PREGOVORI Z OSEBKOVIM ODVISNIKOM:

Kdor ne dela, naj ne je.

Katera se omoži, se v križe položi.

Kdor zgodaj vstaja, mu kruha ostaja.

Kdor nima v glavi, ima v nogah.

Kdor čaka, dočaka.

Kdor laže, tudi krade.

Kdor hitro da, dvakrat da.

8. DOPOLNJENI STAVKI Z OSEBKOVIM ODVISNIKOM:

Kdor visoko leta, nizko pade.

Kdor je priden, najde povsod dosti dela.

Kdor je pošten, se nikogar ne boji.

Kdor ne laže, se ne boji govoriti resnice.

Kdor je izgubil resnico, jo bo poiskal.

IZRAŽAJMO SE LEPO

KADER, KADRI, KADROVEC, "KADROVIK" - Beseda kader si je nabrala veliko pomenov. Prvotno je pomenila vodstveno vojaško osebje, pozneje vojaške enote in vojsko sploh. Tako je potem kadrovec tisti, ki služi kadrovski rok (vojaški rok). V novejši rabi so kadri (spčetka samo vodilni) ljudje v kakem poklicu, stroki ipd. Med NOB smo dobili iz ruščine izraz "kadrovik". Beseda je pri tem spremenila pomen, saj v ruščini pomeni isto kakor kadrovec, pri nas pa najprej političnega delavca, potem personalca. Danes je gotovo ne potrebujemo več, glede na njegovo nalogo je treba uporabiti domač izraz.

Beseda kadri ima nekaj brezosebnega in zveni ob pretirani rabi hladno, neprijetno: "Ne trdim, da imamo preveč kmetijskih strokovnjakov, menim pa, da so ti kadri (ljudje) nepravilno razporejeni. Če bi te kadre (te ljudi) prav razmestili... Honorarni uslužbenci bi svoja mesta odstopili mladim kadrom (močem)... tako pa odhajajo mladi kadri (absolventi) v tujino... tako izgubljam odličnega kader (odlične moči)."

Pri filmu se izraz kader uporablja za najmanjšo vsebinsko oblikovno enoto, kadri sestavljajo prizore. Kadirati potem pomeni določati vsebino, število kadrov.

Milan Kopal

- Francelj, a fajfo kadiš?
- Kje pa, tobak!
- Pa nabašeš polno?
- Kje pa, prazno!

Med povabljenici za ples sta se znašla tudi tatova. Ko sta po končani zabavi odšla, reče prvi:

- Veš, plesal sem z damo, ki je imela okrog vratu dragoceno diamantno ogrlico.
- Pokaži mi jo! reče drugi.

Preden objavimo jutrišnje vremensko poročilo moram najprej današnjega popraviti, včerašnjega pa opravičiti.

Vinko opazuje v ogledalu svoj nos in modruje:

- Res je, kar pravi Pavla, da imam rdeč nos. Pa zaprmej pijem samo belo vino!

Ribničan prodaja lesene žlice. Mimoidoči vpraša:

- Kako kaj kupčija?
- Bolniško. Vsake tri ure žlička...

Dva lastnika psov se bahata:

- Moj Runo bere časopise.
- Vem, mi je moj Azor povedal.

Starejši možak na cesti mulcu.

- Zdaj bi moral biti doma, precej pozno je že!
- Zakaj, saj nisem oženjen?!

- Rad bi zrezek, ravno prav zapečen, sočen, ne premasten, mlada govedina, ne premajhen...

- In kakšne krvne skupine naj bo?

- Moj mož, ko greva po cesti, gleda za vsako mlado. Pa tvoj?

- Ne boš verjela, moj v tem primeru gleda mene in maje z glavno.

- Pri nas boste lahko imeli prav čeden dohodek, če boste delavni in točni.

- Sem si kar mislil, da je pri dohodku kakšen hakejct!

- No, kako pa reče priden deček, če dobi tisočaka od tete?
- Hvala.
- Nič več?
- Saj to sem hotel že sam reči, pa si nisem upal.

- Moji ženi je nekdo ukradel čekovni snopič za moj bančni račun.

- To pa mora biti zares neprijetno.
- Niti ne. Tat namreč zapravlja precej manj kot moja žena.

Žena piše z dopusta:

- Tu vsak dan dežuje.
- Mož ji odpiše:
- Pridi domov, tu je dež cenejši.

V mestnem parku se Škot skloni k tabli v travi in se čudi:

- Še prejšnji teden je bila kazen za hojo po travi pet šilingov, zdaj pa samo en šiling.

- Veste, morali smo kazen znižati, ker nihče ni hotel hoditi po travi, pojasni paznik.

- Natak! Trde zrezke sem že jedel, ampak tako trdega, kot je tale vaš, pa še ne!

- Hvala. Veste, to je v desetih letih edina pohvala za naš lokal.

- Zakaj voziš tako počasi?

- Ker nimam časa...
- Nimaš časa? Ne razumem...
- Nimam časa, da bi ležal nekaj mesecev v bolnišnici.

- Natak! kaj pomeni toliko usedline v moji kavi?

- Jaz sem tu, da strežem, ne pa, da bi prerokoval!

- Ali se držite mojih navodil glede zdravljenja želodčnega čira in pijete samo mleko?

- Pijem, pijem, gospod doktor. In zdaj razumem dojenčke, zakaj se tako derejo!

- Natak! poglejte: las je v juhi! Ali je lahko še kaj hujšega kot las v juhi?!

- O, je: juha v laseh!

Joj, joj, Petrček! Ko ti je Miklavž prinesel te knjigice, je imel v mislih nekaj drugega!

Verjemite, daleč naokoli ni boljše jasnovidke: jaz vidim, da nihče drug ne bo izpolnil toliko želja kot vi.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 40 DEM. Vsaka beseda od 50 naprej stane 1 DEM. Trikratna objava oglasa stane 100 DEM, celoletna 300 DEM. Neplačanih oglasov ne bomo objavili. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu. Oglas lahko plačate pri vašem duhovniku ali pa na uredništvu.

• Prodaj ali oddam samostojno novo, neveljeno stanovanjsko hišo ob potoku v Radomljah blizu Kamnika. Tel.: 061 728-010

• Na lepi legi nad Savinjo v Laškem je naprodaj enodružinska hiša: 6 1/2 sob, 2 kopalnici, 2 garaži, več kleti, z vrtom. Interesenti naj se pokličejo na (061) 601 45 44, Basel.

• Prodaj novejšo hišo s poslovnim prostorom na parceli 970 m², oddaljeni 300 m od središča mesta Šentjur pri Celju. Informacije na tel. 00038663/741476

• Med Ormožem in Ljutomerom prodaj manjše posestvo: hišo z gospodarskim poslopijem in 3 ha zemlje. Cena po dogovoru. Tel. (0049) 0 711/54 42 46.

• V okolici Idrije, Nove Gorice ali Divače, v bližini italijanske meje iščemo primerno starejšo hišo, potrebno obnove, z možnostjo dograditve. Zaželjena je samostojna lega, z manjšim sadovnjakom ali gozdom v bližini. Ponudbe na telefon v Nemčiji 004969/670 12 87.

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Mößbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• CERTUS

Avtobusni promet Maribor d.d.

Linhartova ul. 22, MARIBOR

z dolgoletno tradicijo prevozov potnikov po Sloveniji in tujini, vas vabi, da izkoristite naše moderne avtobuse na linijah

ORMOŽ-MARIBOR-MÜNCHEN-ULM-STUTTART VOZNI RED

ČETRTEK	POSTAJE	PETEK
NEDELJA	POSTAJALIŠČA	PONEDELJEK
16.50	ORMOŽ	3.10
17.20	DORNAVA	2.40
17.30	PTUJ	2.30
18.00	MARIBOR	1.55
18.31	ŠENTILJ	1.30
19.05	SPIELFELD STAATGRENZE	1.00
23.20	WALSERBERG GRENZE	20.45
23.45	SCHWARZBACH GRENZE	20.20
1.15	MÜNCHEN ARNULSTR.	18.30
2.30	ULM OMNIBUSBANHOF	17.15
3.45	STUTTART OMNIBUSBANHOF	16.00

CENA VOZOVNIC

ZA MÜNCHEN: 71 DEM enosmerna
91 DEM povratna (5 dni)
121 DEM povratna (6 mesecev)

ZA ULM: 105 DEM enosmerna
146 DEM povratna (5 dni)
176 DEM povratna (6 mesecev)

ZA STUTTART: 116 DEM enosmerna
163 DEM povratna (5 dni)
188 DEM povratna (6 mesecev)

ORMOŽ-PTUJ-MARIBOR-MÜNCHEN VOZNI RED

NEDELJA	POSTAJE POSTAJALIŠČA	PETEK
16.30	ORMOŽ	22.20
17.00	PTUJ	21.50
17.30	MARIBOR	21.15
17.55	ŠENTILJ	20.50
18.25	SPIELFELD STAATGRENZE	20.20
22.20	WALSERBERG GRENZE	16.05
22.45	SCHWARZBACH GRENZE	15.40
00.25	MÜNCHEN ARNULSTR.	14.00

CENA VOZOVNIC

ZA MÜNCHEN: 40 DEM enosmerna
65 DEM povratna

(Berlin) Moški oktet slovenske župnije

Š E M A L O Z A Š A L O

- Kupila sem vašo knjigo, se starejša ženska pohvali mlademu pisatelju.

- Ah, vi ste bili to!

Učitelj vpraša učenca:

- Med kakšne zveri spada lisica?

- Med okrasne.

Srečata se dva inštalaterja:

- Zakaj delaš toliko nadur?

- Zato, da se nekoliko spočijem od fuša.

On čita, ona kuha:

- Pridi, kosilo se bo ohladilo.

- Da. Da, zamrma on in čita naprej.

- Pridi, pivo bo toplo!

- Tako, poskoči on in sede za mizo.

ZVEZA SLOVENSКИH IZSELJENSKИH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč

62, Offley Road,
LONDON SW9 OLS, GB
tel. in faks (*44) 0171 - 735 6655

AVSTRIJA

Anton Štekl

Einsiedlergasse 9-11,
A-1050 WIEN,
tel. (*43) 1-544 2575

p. mag. Janez Žnidar

Mariahilferplatz 3,
A-8020 GRAZ,
tel. (*43) 0316 - 91 31 69 37

mag. Ludvik Počivavšek

Kirchenstraße 1,
A-4053 HAID b. Ansfelden,
tel. (*43) 07229 - 88 3 56 3
(ob petkih popoldne in ob sobotah)

Janez Žagar

Herrengasse 6,
A-6800 FELDKIRCH / Vorarlberg,
tel. (*43) 05522 - 73100 in 34850

SPITTAL:

A-9800 SPITTAL / Drau,
Fridtjof-Nansen-Str. 3

BELGIJA - NIZOZEMSKA

Kazimir Gaberc

10, rue de la Revolution,
B-6200 CHÂTELINEAU,
tel. (*32) 071 - 39 73 11

Alojzij Rajk

Guill. Lambert laan 36,
B-3630 EISDEN,
tel./faks. (*32) 089 - 76 22 01

BOSNA IN HERCEGOVINA

p. dr. Marijan Šef

Hercegovska 1B
71000 Sarajevo
tel. (*387) 71 657 548
tel./faks (*387) 71 650 795

FRANCIJA

Silvo Česnik, župnik, delegat

David Taljat, kaplan
prelat Ignacij Čretnik
3, Impasse Hoche,
F-92320 CHATILLON,
tel. (*33) 1-42 53 64 43,
faks (*33) 1-42 53 56 70,

Anton Dejak

9, rue Saint Gorgon,
F-57710 AUMETZ,
tel. (*33) 03 82 91 85 06

Jože Kamin

14, rue du 5 Decembre,
F-57800 MERLEBACH,
tel. (*33) 03 87 81 47 82,
(Mlin) (*33) 03 87 01 07 01

Franjo Pavalec

4, avenue Pauliani
F-06300 NICE,
tel. (0033) 04 921 76695

HRVAŠKA

HR – 10000 Zagreb. Slovenska skupnost je oskrbovana iz Slovenije.

ITALIJA

SLOVENIK:

msgr. dr. Maksimilijan Jezernik

Via Appia Nuova 884,
I-00178 ROMA,
tel. (*39) 06 - 718 47 44
faks (*39) 06 - 718 72 82

MILANO:

msgr. dr. Oskar Simčič

Corte S. Ilario 7,
I-34100 Gorizia,
tel. (*39) 0 418 - 32 123

JUGOSLAVIJA

Jože Hauptman

Hadži Milentija 75
ZR JU – 11000 Beograd,

NEMČIJA

Izidor Pečovnik

Kolonnenstr. 38,
D-10829 BERLIN,
tel. (*49) 030 - 784 50 66,
faks (*49) 030 - 788 33 39,
tel. (*49) 030 - 788 19 24

Alojzij Zaplotnik,

Stanislav Čeplak, diakon

Oskarstr. 29,
D-46149 OBERHAUSEN,
tel. (*49) 0208 - 64 09 76,
tel./faks (*49) 0208 - 64 708-82

Martin Mlakar

Moltkestr. 119 - 121,
D-50674 KÖLN,
tel. in faks (*49) 02 21 - 52 37 77

Martin Retelj

Holbeinstr. 70,
D-60596 FRANKFURT,
tel. in faks (*49) 069 - 63 65 48

Janez Modic

A 4, 2,
D-68159 MANNHEIM,
tel. (*49) 06 21 - 28 5 00

Stanislav Gajšek

Bogdan Pavalec, past. sodelavec

Feldkirchner Str. 81,
D-85055 INGOLSTADT,
tel. (*49) 0841 - 59 0 76,
tel. in faks (*49) 0841 - 92 06 95

Janez Šket

Staffenbergstr. 64,
D-70184 STUTTGART,
tel. (*49) 07 11 - 23 28 91
faks, (*49) 07 11 - 236 13 31
tel. (*49) 01 71 - 34 776 35

Janez Demšar

Krämerstr. 17,
D-72764 REUTLINGEN,
tel. (*49) 07 121 - 45 2 58,
faks (*49) 07 121 - 47 2 27
Urbanstraße 21, D-72764 Reutlingen,
tel. (*49) 0171-4607052

Joško Bucik

Klausenberg 7c,
D-86199 AUGSBURG,
tel. (*49) 08 21 - 97 9 13

dr. Marko Dvořák,

voditelj župnijske pisarne
Olgastraße 137,
D-89073 ULM,
tel. (*49) 07 31 - 27 2 76

Marjan Bečan

Slavko Kessler, past. sodelavec

Liebigstr. 10,
D-80538 MÜNCHEN,
tel. (*49) 089 - 22 19 41

Janez Pucelj, delegat

tel. (*49) 0172 - 97 96 738

ŠVEDSKA

Zvone Podvinski

Parkgatan 14,
S-411 38 GÖTEBORG,
tel. in faks (*46) 031 711 54 21

ŠVICA

p. Robert Podgoršek

Schaffhauser Str. 466, Postfach 771,
CH-8052 ZÜRICH,
tel. (*41) 01 - 301 31 32
faks (*41) 01 - 303 07 88
Seebacherstr. 15, Postfach 521,
CH-8052 Zürich,
tel. (*41) 01 - 301 44 15

Slovenci v Sarajevu

Stanje pred hišami po osvoboditvi Grbavice

Prvi Miklavž v SKD "Cankar"

Vhodna vrata v župnijsko kapelo

Pater Tomislav Slokar in pater Šef

Srečanje po maši v župnijskem domu

Med predavanjem v novih prostorih

Ljudska kuhinja v župnijskem domu

Srečanje v novih prostorih SKD Cankar

